O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган ◆ № 152 (9.496) 2000 йил 27 декабрь, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

ДАВР САДОСИ

«Тошкент оқшоми»

БАРЧА МАНБАЛАРДАН ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

◆ **Кеча** Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида «Она ва бола» Давлат дастури йўналишларини ишлаб чиқиш бўйича республика комиссиясининг мажлиси бўлди.

◆ Олий Мажлиснинг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари ва Ёшлар ишлари қўмиталарининг қўшма мажлисида «Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ҳузуридаги Тошкент Олий ҳарбий-техника билим юртида кадрлар тайёрлашнинг ҳолати тўғрисида»ги масала муҳокама қилинди. Шунингдек Олий Мажлиснинг Қонунчилик ва суд ҳуқуқ масалалари ва Ёшлар ишлари қўмиталарининг қўшма мажлиси ҳам бўлиб ўтди. Унда «Вояга етмаганлар ўртасида жиноятчиликнинг содир этилишининг олдини олишга қаратилган қонунларнинг Навоий вилоятида ижро этилиши ҳақида»ги масала кўриб чиқилди.

◆ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган ҳисоб-китоблар механизмини такомиллаштириш ва бюджетга тўловлар интизомини мустаҳкамлаш бўйича ҳукумат комиссиясининг навбатдаги йиғилишида бюджет ва бюджетдан ташқари жамғармаларга тўловлар ҳолати, ўзаро ҳисоб-китоблар, шунингдек, республика вазирликлари ва идораларининг иш ҳақи бўйича қарзларига оид масалалар кўриб чиқилди.

◆ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида «Давлат тили ҳақида»ги Қонунни амалга ошириш ва топономик объектларга ном бериш масалаларини мувофиқлаштирувчи республика комиссиясининг йиғилиши бўлиб ўтди.

◆ Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат қўмитасида «Ўзбекистон фани XXI аср бўсағасида» мавзуида илмий-амалий конференция бўлиб ўтди.

◆ Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси, «Тасвирий ойина» ижодий уюшмаси, Фидокорлар миллий демократик партияси, «Камолот» жамғармаси, Бадиий академия, Тошкент шаҳар «Маънавият ва маърифат» маркази ҳамкорлигида «Жаҳолатга қарши маърифат» шиори остида ижодкор ёшлар кўргазмаси ташкил этилди.

◆ Темурийлар тарихи давлат музейида ИИВ академияси билан ҳамкорликда ўтказилган галдаги илмий-амалий анжуман «Амир Темур ҳарбий санъати» мавзуига бағишланди.

◆ Ўзбекистон Миллий матбуот марказида мамлакатимизнинг марказий газеталари бош муҳаррирлари ҳамда шарҳловчилари иштирокида ижодий мулоқот бўлиб ўтди.

◆ Иккинчи чақириқ халқ депутатлари Хоразм вилояти кенгашининг навбатдаги сессияси бўлиб ўтди.

◆ Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида «Мустақиллик моҳияти» рисоласи нашр этилди.

◆ Ҳамза туманидаги 153-ўрта мактабда ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимларининг ўқитувчилар ҳамда ота-оналар билан давра суҳбати бўлиб ўтди.

◆ **Кеча** Ёш томошабинлар театрида «Фунтикнинг саргузаштлари» номли янги спектакль кўриги бўлди.

◆ «Олам аёллар нигоҳида» бадиий альбоми чоп этилди. Мазкур нашр Очиқ Жамият институти – Ален Делетроз жамғармасининг молиявий ва ташкилий қўллаб-қувватлаши билан амалга оширилди.

◆ Пойтахтимиздаги «Динамо» спорт мажмуида самбо бўйича Ўзбекистон кубоги баҳслари ўтказилди. Умумий натижалар бўйича Самарқанд ва Тошкент шаҳри вакиллари биринчи, жиззахликлар эса иккинчи ўринни эгалладилар.

ЖАҲОНДА

◆ Ҳиндистон ҳукумати қўшни Покистон билан Жанубий Осиё минтақавий ҳамкорлик уюшмаси доирасида ўзаро алоқаларни тиклашга қарор қилди.

◆ **Кеча** Россия Федерацияси Мудофаа вазири И. Сергеев Эронга расмий ташриф билан келди. **Бугун** у мамлакат Президенти М. Ҳотамий ва бошқа расмий кишилар билан учрашиб, ҳарбий ҳамкорлик масалалари юзасидан музокаралар олиб боради.

◆ АҚШ – Европа Иттифоқи саммитида иштирок этган АҚШ Президенти Билл Клинтон расмий Вашингтон билан ЕИ ўртасида айрим масалаларда қарама-қаршиликлар мавжуд бўлса-да, ўзаро ҳамкорлик ҳолатини ижобий баҳолади.

◆ Вьетнам Президенти Чан Дик Лионг беш кунлик расмий ташриф билан Хитойга келди. Ушбу ташриф янги асрда икки давлат ўртасидаги ҳамкорликни янги босқичга олиб чиқиш йўлидаги дастлабки қадамдир.

◆ Сербияда ўтказилган парламент сайловида Президент Коштуница бошчилигидаги демократлар партияси ғалаба қозонди. Дастлабки натижаларга қараганда демократлар сайловчиларнинг 65 фоиз овозини олишга муваффақ бўлди.

◆ Бразилиянинг Бокаюва ду Сул шаҳри мэри сигарета савдосини тақиқлаб қўйди. Гарчи ҳуқуқшунослар бу ҳаракат қонунларга хилоф эканлигини таъкидлаётган бўлсалар-да, кўпчиликнинг бевақт ўлимига айнан чекиш сабаб бўлаяпти, деган хулосадаги Элсио Берти ўз қарорининг бажарилишини қаттиқ туриб талаб қилмоқда.

◆ Москванинг «Новая опера» театрида Россия кинотанқидчилари ва киноматбуотчиларининг умумий соврини соҳибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

◆ **Кеча** жангарилар Грозний яқинида жойлашган нефть қудуғини портлатиб юборишди. Шунингдек, Янги Грознийдаги газ қувурларига ҳам шикаст етказилди.

◆ Дунё теннисчиларининг аср ниҳоясида сўнгги бор эркаклар ва аёллар ўртасидаги жаҳон рейтинги эълон қилинди.

Ширинликлар болажонларимизнинг жону дили. Айниқса, байрамга улар учун совға ҳозирлар эканмиз, турли қандолат маҳсулотлари олишни ҳам унутмаймиз.

БОЛАЖОНЛАР УЧУН

Пойтахтимизнинг Ҳамза туманида фаолият кўрсатаётган «Туфин» қўшма корхонасининг 500 нафардан ортиқ ишчи-хизматчиси ана шу боис ҳам Янги йил байрами арафасида ўзгача ғайрат билан меҳнат қилишмоқда. Корхона тадбиркорлари томонидан 100 хилдан ортиқ сифатли ва мазали қандолат маҳсулотлари тайёрланмоқда. Ҳозирда корхонанинг 4 та цехида иш қизғин. Байрам дастурхонига хилма-хил ширинликлар ҳамда болажонлар учун 400 мингтадан ортиқ янги йил совғалари тайёрланди.

— Жорий йилда юртимизда мевалар мўл бўлганлиги, — дейди корхона раҳбари Эркин Мусаев, — бизга ниҳоятда қўл келди. Ана шу ёз неъматларидан фойдаланган ҳолда янги маҳсулот турларини яратдик. Шуниси қувонарлики, биз ўз маҳсулотларимизни Исроил ҳамда Жанубий Корея давлатларига ҳам экспорт қилмоқдамиз. Келгуси йилда эса экспорт ҳажмини орттириш, хорижлик харидорлар сафини кўпайтириш ниятидамиз.

Дилдора ҒАНИЕВА.

Янги йил нафаси

ОНА ВАТАН ИЛҲОМЛАРИ

Шаҳримизда янги асрга қадам қўйиш арафасида болажонларимиз учун хилма-хил байрам тадбирлари, кўргазмалар, танловлар ташкил этилмоқда. Хусусан, ўқувчиларнинг қишки таътил кунларида Навоий номли Давлат академик Катта театрида «Ўзбекистон — Ватаним маним» мавзуида болалар ишлаган расмларнинг кўргазмаси очилди.

Ўзбекистон Бадиий академияси, Республика болалар ижодиёти марказининг ташаббуси билан ва Тошкент шаҳар кичик, ўрта ва хусусий тадбиркорлик ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси ҳомийлиги остида, АҚШ, Голландия ва Япониядаги халқаро фестиваль ҳамда кўргазмалар совриндори «Камалак» тасвирий санъат студияси кўмагида ташкил этилган ушбу кўргазмада шаҳар тадбиркорларининг фарзандлари ҳамда «Камалак» студияси аъзоларининг юзга яқин мўйқаламда ишланган сара расмлари намойиш этилмоқда.

— Кўргазмада шаҳримизнинг барча туманларида истиқомат қилувчи иқтидорли болалар ўз ижод намуналари билан қатнашмоқдалар, — деди биз билан суҳбатда шаҳар кичик, ўрта ва хусусий тадбиркорлик ходимлари касаба уюшма қўмитасининг раиси Зиёдулла Худойбердиев. — Ушбу тадбирни уюштиришдан мақсад ҳам болаларда Она Ватанга бўлган меҳр-муҳаббат ҳисларини уйғотиш, уларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашдир.

Дарҳақиқат, кўргазмадан ўрин олган ижод намуналарига назар ташлар эканмиз, мурғак қалблар соҳибларининг ишлари мусаффолик, софлик, эзгуликка интилиш руҳида йўғрилганлигига ишонч ҳосил қиламиз. Унда ҳатто олти ёшли болажонлар ҳам нафис расмлари билан иштирок этмоқдалар.

Дамир ИСАЕВ.

Тадқиқот

ТЎҚИМАЧИЛИК САНОАТИГА МУҲИМ ҲИССА

Қобиғи нуқсонли пиллаларни қайта ишлаш ўзига хос технологияни талаб қилади. Ана шу муаммони илмий ҳамда амалий ҳал этиш устида Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг ипак технологияси кафедрасида жиддий изланишлар олиб борилди.

Кафедра доценти Идгай Бурнашев ўтказган тажрибалар ва амалга оширган тадқиқотлар ҳам кутилган натижани берди. Унинг кўп йиллик самарали изланиши туфайли Қобиғи нуқсонли пиллаларни қайта ишлаш технологиясининг асослари яратилди.

Олим мазкур изланишлар бўйича диссертацияни ёқлаб, яқинда техника фанлари доктори деган илмий даражани қўлга киритди.

Кафедранинг лаборатория мудири Насиба Рихсиева ҳам «Нуқсонли пиллалар хусусиятларини ўрганиш ва уларни чувишга тайёрлашни такомиллаштириш» деган мавзудаги номзодлик илмий диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилди.

Анвар ВАЛИЕВ.

МЕҲР-ОҚИБАТ, ШУКРОНАЛИК АЙЁМИ — РАМАЗОН ҲАЙИТИ ҲАММАМИЗГА МУБОРАК БЎЛСИН!

Ҳа, эртага бутун ислом оламида бўлгани каби бизнинг юртимизда ҳам катта байрам – янгиланиш ва енгиллашиш айёми. Истиқлол шарофати ила барчамиз шундай улуғ айёмни зўр шодиёналик билан байрам қиламиз. У яна буниси билан шукуҳлики, бир ой рўзадан кейин – жисмонан ва руҳан енгил тортиб, Рамазони шарифнинг ўттиз кунлик рўзасини баркамол адо этиб, муборак Ийдул Фитр – Рамазон ҳайитининг файзу баракоти қалбларимизни ва хонадонларимизни мунаввар айлашини Тангри таолодан сўраб турибмиз.

Рамазон ҳайити кунларида барчамиз бир-биримизни муборакбод этиб, табаррук отахон-онахонларни, қариндош-уруғларни бориб кўриш, ёр-биродарларни зиёрат қилиш, яқин кишиларимиз, мискин ва беморларнинг ҳолидан хабар олишдек, бу дунёдан кўз юмганларни хотирлашдек ажойиб удумларни бажаришга одатланганмиз. Иншооллоҳ, эртаги Рамазон байрами – Ҳайит кунида ҳам шундай бўлади, ҳаммамиз Янги йил, Янги аср, учинчи минг йиллик остонасида бошланаётган бу қутлуғ айёмни чин маънодаги меҳр-оқибат, шукроналик байрамига айлантириш учун, бундай улуғ кунларга соғ-саломат, эсон-омонлик билан етиб келганимиз учун Яратган Парвардигорга ҳамду санолар айтиб, ундан юртимизнинг янада гуллаб-яшнашини, барчамизга фаровон ҳаёт, бахт-саодат, тинчлик-хотиржамлик, мустақиллигимиз пойдевори янада мустаҳкам бўлишини сўраб қоламиз.

● Рамазон байрами – Ҳайит айёми ҳақидаги, бизда инсон хотираси азиз эканлиги ҳақидаги мақолаларни газетанинг 3-бетида ўқийсиз.

XXI аср остонасида

ДИЛ ИЗҲОРИ

Муҳаммадали АБДУҚУНДУЗОВ,
Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирининг ўринбосари, «Ўзбектеатр» бирлашмаси бош директори, Ўзбекистон халқ артисти:

— XX асрда ўзбек миллий театри жаҳон театр санъати ривожига баракали ҳисса қўшди ва ўз ўрни, мавқеига эга бўлди. Жаҳон театр жамоатчилиги тан олган Маннон Уйғур, Етим Бобожонов, Лутфихоним Саримсоқова, Аброр Ҳидоятов, Сорахоним Эшонтўраева, Муҳиддин Қориёқубов, Шукур Бурхонов, Тамарахоним, Миршоҳид Мироқилов, Раззоқ Ҳамроев, Сойиб Хўжаев, Ҳалима Носирова каби санъаткорларни бизга йигирманчи аср берди ва улар ўзларининг бетакрор ижодлари билан миллий театримиз нуфузини баланд кўтардилар.

Йигирманчи асрнинг яна бир муҳим воқеаси Халқаро театр куни арафасида муҳтарам Президентимиз Ислом Каримов томонидан имзо чекилган «Ўзбекистон театр санъатини ривожлантириш тўғрисида»ги Фармон бўлиб, ушбу ҳужжат ўзбек миллий театр санъатининг XXI асрдаги истиқболини белгилаб берди дейишга ҳақлимиз.

Ўзининг теран томирлари ва шонли ўтмишига эга бўлган ўзбек миллий театр санъати бугун ўз тараққиётининг янги босқичига кўтарилган даврини бошидан кечирмоқда.

Йигирма биринчи аср миллий театр санъатимизнинг обрў-эътиборини, шуҳратини дунёга ёядиган ўзининг Уйғурлари, Аброр, Сорахон, Шукур Бурхонларию, Наби Раҳимларни беришига имоним комил. Йигирма биринчи асрда ўзбек миллий театри халқимиз маънавий ҳаётининг энг ажралмас қисми бўлиб қолсин иншооллоҳ. Зеро мустақил мамлакатимиз театр санъати эртанги кунга ишонч билан қарамоқда ҳамда жаҳон театрлари билан ҳамкорликда унинг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида XXI асрга дадил ижодий қадамлар билан кириб бормоқда. Бу қадамлар сермаҳсул, хайрли ва файзли бўлишини бир ижодкор сифатида чин дилдан истаб қоламан.

Мавлуда ИСМАТОВА,
Юнусобод туманидаги 273-мактаб лицейнинг директори, Ўзбекистон Қаҳрамони:

— Биз ҳозир учинчи минг йиллик бўсағасида турибмиз. Бугунги эзгу ниятимиз юртимиз тинч бўлсин, мамлакатимиз янада гуллаб-яшнасин, халқимизнинг ризқу рўзи бутун бўлсин. Янги йилга пок ва ёруғ ният билан қадам қўйиш, бу — бор куч ва имкониятларимизни муҳим устувор йўналишлар ва ҳал қилиниши лозим бўлган масалаларга қаратилиши демакдир.

Бизнинг барча саъй-ҳаракатларимиз комил инсонни тарбиялашга йўналтирилган янги асрда тараққиётни, инсониятнинг қай йўлдан боришини ана шу комил инсонлар белгилайди. Чунки XXI аср интеллектуал авлод асри, янги минг йилликда халқларнинг тақдирини моддий бойлик эмас, интеллектуал, яъни маънавий ва маърифий бойлик ҳал қилади. Мана, янги асрнинг биринчи йили Президентимиз томонидан Оналар ва болалар йили деб эълон қилинди. Бу халқимизни янада руҳлантириб юборди. Муҳтарам Президентимиз оилани ҳам бирлаштириб, унга файзу баракот киритадиган, хонадонларимизни меҳр-муҳаббат, нафосат, эзгулик нури билан мунаввар қиладиган зотлар ҳам аслида мўътабар ва мунис онахонларимиз деганлар.

Мен кириб келаётган янги аср, янги йил билан халқимизни қизғин муборакбод этаман, барча эзгу ниятлари амалга ошишини, омад ва бахт доимо йўлдош бўлишини истайман.

Алишер МИРЗАЕВ,
Ўзбекистон Бадиий академиясининг ҳақиқий аъзоси, Ўзбекистон халқ рассоми:

— XXI аср остонасида ҳар бир инсоннинг қалбида эзгу мақсадлар, орзу-ўйлар кечади, албатта. Мен ҳам бир ижодкор сифатида айни дамларда янги асрда халқимизнинг турмуш маданияти, маънавияти янада юксалишини, интеллектуал даражаси ошишини истардим. Айниқса, ёшларимизнинг кенг дунёқарашли бўлишларини, улар тарихимизнинг ўткир билимдони, атроф-муҳитда бўлаётган жараёнларга теран баҳо бера оладиган, ўзининг овозига, ўзининг мустақил фикрига эга ёшлар бўлишларини орзу қиламан. Глобал жараёнлар ҳамда санъатда бўлиб ўтган инқилобий ўзгаришлар XX асрда ёрқин ифода этганидай, XXI аср бошланиши ҳам катта ютуқлар билан боғланишини хоҳлардим. Ўзим, насиб этса янги асрнинг биринчи йилидаёқ катта ижодий лойиҳа билан чиқиш ниятидаман.

2001 — Оналар ва болалар йили

ЗАМОНАВИЙ МАРКАЗ ИШ БОШЛАЙДИ

Ўзбекистон Республикасида соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш Давлат дастурида жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган шифобахш даргоҳларни кўплаб бунёд этиш, уларда Ватанимиздаги ҳамда халқаро ижобий тажрибаларни энг илғор муолажалар сифатида қўллаш лозимлиги кўрсатиб ўтилган.

Пойтахтнинг Акмал Икромов туманида фаолият кўрсатаётган «Она ва бола» ҳудудлараро марказда ҳам тиббий хизмат кўрсатиш давр талаблари бўйича ташкил этилмоқда. 500 ўринга эга бўлган бу даргоҳда она ва болалар муолажасини бирга олиб бориш имкониятлари мавжуд.

Республика акушерлик ва гинекология илмий-текшириш институти клиникаси ҳам Европа андозалари талаблари асосида муолажалар олиб бормоқда. Худди шундай ижобий ҳолни биз республика педиатрия институти шифохонасида ҳам кўришимиз мумкин.

Тошкентдаги 3-туғруқхона мажмуаси, учинчи аёллар маслаҳатгоҳи ҳам энг замонавий тиббий асбоблар билан таъминланган.

— Янги 2001 йилнинг Оналар ва болалар йили деб эълон қилиниши нур устига аъло нур бўлди, — дейди Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг етакчи мутахассиси Анвар Солиҳов. — Вазирлик тизимидаги қатор тиббий муассасаларда олиб борилаётган бунёдкорлик ишлари оналар ва болалар муолажалари билан шуғулланувчи янги шифобахш марказларни очиш имконини беради. Тошкент Давлат педиатрия тиббиёт институти ҳузурида фаолият кўрсатадиган тиббий марказ биноси қурилиши тугалланай деб қолди.

Шаҳримизда аёллар тиббий марказини очиш тараддуди кўрилмоқда. Бу янги шифо даргоҳи «Она ва бола» марказий касалхонаси негизида иш олиб боради.

Бу ва шунга ўхшаш бошқа саъй-ҳаракатлари учун Ўзбекистон Жаҳон Соғлиқни сақлаш ташкилотининг юбилей нишони билан тақдирланди.

Акбар АЛИЕВ.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

№ 12 (107) Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг саҳифаси

Мулоҳаза

МУҚАДДАС БУРЧ

Бутун оламни ўраб олган атроф-муҳит, яъни ҳаво, сув, тупроқ ва ундаги табиий манбалар юз минглаб ўсимлик ва ҳайвонот дунёсисиз инсоният тараққиётини тасаввур этиб бўлмайди. Айниқса табиий манбаалардан нотўғри фойдаланиш оқибатида аҳоли яшайдиган йирик шаҳарларда атроф-муҳитни муҳофаза қилишда жиддий хато ва камчиликларга йўл қўйилиб, бир қатор экологик муаммоларни келиб чиқишига сабаб бўлинмоқда. Шу ўринда одил савол туғилади. Хўш, 2,5 миллионга яқин аҳоли истиқомат қилаётган шаҳримизда табиат ато этган манбаалардан бири – ичимлик сувидан тўғри фойдаланилаяптими? Уни исроф қилишига йўл қўйилмаяптими? Афсуски, бу саволларга ижобий баҳо топиш қийин. Мана шу туфайли баъзи жойларда сув танқислигига дуч келинмоқда. Бу масала бугунги кунда Ўзбекистонимизнинг энг муҳим муаммоларидан бирига айланиб бормоқда.

Аниқ маълумотларга кўра, республикамизда мавжуд ичимлик сувининг 45 фоизи исроф қилинаётган экан. Буни биринчи навбатда кишиларимизнинг экологик маънавияти пастлиги билан боғламоқ керак. Узоққа бормай кўз ўнгимизда содир бўлаётган ҳаётий мисолларга мурожаат қилайлик. Кўча ва ҳовлилардаги сув қувурларидан беҳуда сув оқиб ётишининг неча марталаб гувоҳи бўламиз. Бундай исрофгарчиликка чек қўйиш ёки унинг олдини олиш ҳамиша ҳам хаёлимизга келавермайди. Айниқса бундай ҳолни ёз мавсумида кўп учратиш мумкин. Ҳатто шундай оилалар ҳам борки, бирон маҳсулотни совутиш мақсадида бир неча соатлаб ичимлик сувини оқизиб қўйишади. Бу билан табиат томонидан ато этилган энг улуғ неъматни исроф қилишади. Республикамиздаги баъзи қишлоқлар бир челак тоза сувга муҳтож бўлиб қолаётганликларини тасаввуримизга келтирсак, қилаётган ишимизнинг нақадар ножоизлиги бўй-басти билан ўзини кўрсатади. Ҳатто Ўзбекистонимиз учун аср фожиаси ҳисобланган Орол денгизи суви сатҳини камайиб боришидан ҳам тегишли хулоса чиқара олмаётган кимсаларнинг қилмишидан ҳақли равишда ранжийсан киши. Уларга шаҳримиз аҳолиси учун бир ойлик ичимлик сув нормаси 77385 минг куб метрга тўғри келишини эслатиб қўйсак балки ўринли бўлар.

Бугунги кунда очиқ сув ҳавзаларининг ифлосланиш даражаси ҳам ошиб бораётир. Шаҳар ҳудудидан 190 километр узунликдаги очиқ сув ҳавзалари оқиб ўтади. Хусусан, Салор, Бўзсув, Қорақамиш, Бўржар, Дамариқ, Қорасув каби сув ҳавзаларидаги экологик вазият ва уларнинг санитария ҳолати мутлақо талабга жавоб бермайди. Аҳоли ўртасида содир бўлаётган ўткир ошқозон ва ичак касалликларининг кенг тарқалаётганлиги ҳам ана шу ифлосланган сув манбаалари ҳисобига содир этилаётганлигини инкор этиб бўлмайди. Боз устига ичимлик суви ва очиқ сув ҳавзаларига хонадонлардаги оқава сувларнинг чиқариб ташланиши юқоридаги юқумли касалликларнинг авж олишига шароит яратиб бермоқда. Шу ўринда очиқ сув ҳавзалари, ариқ ва кўлларга чиқиндиларнинг чиқариб ташлаш ҳам саломатлигимиз учун катта хавф туғдиришини эслатиб ўтиш лозим.

Жойлар, маҳалла ва кўчаларда сувдан тежамли фойдаланишга катта эътибор беришга эришиш кўп жиҳатдан маҳалла қўмиталари, даҳалар фаолларига ҳам боғлиқдир. Улар бу ҳақда аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бориш, зарур ҳолларда табиат берган бу неъматдан нотўғри фойдаланаётган ёки унинг ифлосланишига йўл қўяётган шахсларни огоҳлантиришлари зарур.

Ҳозир сув ва ҳаво, умуман табиат, экологик тушунчаларини ёш авлод онгига сингдириб боришга эътибор кучаймоқда. Бу борада мактабгача тарбия муассасалари, ўрта мактаб, олий ўқув юртларида етарлича тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилаётир. Экологик муаммоларига бағишлаб семинарлар, кўрик-танловлар ўтказилмоқдаки, булар ёш авлодни шаклланишида муҳим аҳамиятга эга. Экологиянинг бир бўлаги бўлган сувни асрашга ва уни тоза сақлашга эришайлик. Зеро, оби-ҳаётни асраш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

Муяссар ЮСУПОВА,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг илмий-техникавий тараққиёт ва экологик тарғибот бўлими бошлиғи.

Қишнинг булутли осмони.

Туманларда

САМАРАЛИ ТАДБИРЛАР

Акмал Икромов тумани шаҳримизнинг жанубий-ғарбий томонида жойлашган бўлиб, унинг умумий ер майдони 2798 гектарни ташкил этади. Туманда 50 та маҳалла мавжуд бўлиб, улар 137 та кўча, 245 та шоҳкўча ва 245 та боши берк кўчалар ҳамда 14 та мавзени ўзига бирлаштирган. Туман Чилонзор, Шайхонтоҳур ва Зангиота туманлари билан чегарадош. Унинг ҳудудидан Бўзсув ва Қорақамиш каналлари оқиб ўтади. Бўзсув каналининг узунлиги 5 километрни, Қорақамиш каналининг узунлиги эса 7,5 километрдан иборат. Бундан ташқари туманда шаҳар сув хўжалик бошқармасига қарашли 5 та канал – Чўпонота, Ботирма, Қаъни, Бирлик ва Кўкча каналлари мавжуд. Шунингдек, Ихтисослаштирилган қурилиш, таъмирлаш, суғориш, кўкаламзорлаштириш иншоотлари трестига қарашли 4 та ирригация шохобчалари бор.

Тумандаги 10 та корхонада ер остидан сув олувчи артезиан қудуқлар кавланган. Сувдан фойдаланиш қоидаларига деярли барча корхоналар риоя қилади. Уларда артезиан қудуқлар учун сувдан махсус фойдаланиш рухсатномаси ишлаб чиқилган. Улар қўмитамиз томонидан тасдиқланган.

Очиқ сув ҳавзасига, яъни Қорақамиш каналига оқава сув ташлайдиган корхоналар 2 та. Булар 18-автокорхона ва БСА корхоналаридир. Тумандаги 48 та корхона, қўшма корхона ва хусусий корхоналар атмосфера ҳавосига қанчалик зарарли моддалар чиқариши шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан мунтазам назорат қилиб борилади.

Атроф-муҳитнинг ифлосланишига нафақат бу корхоналар балки автотранспорт корхоналари ҳам маълум даражада ҳисса қўшиб келаётганлиги бугунги кунда ҳаммага маълум. Уларнинг ҳавони ифлосланишига бўлган зарарли таъсирини камайтириш мақсадида ифлослантирувчи манбаалардан чиқаётган зарарли моддалар йўкламаси ишлаб чиқилган. Бу хусусда аниқ режа-тадбирлар асосида иш олиб борилмоқда. Жумладан қуйидаги корхоналарда «Нон-паста», «Матбуот-наклиёт» автобазаси, 18-автобус саройи, 2-автокомбинат, «Равшан» автокорхонаси ва «Тошкентсут» корхонасида 2000 йилда атмосфера ҳавосини ифлослантирувчи зарарли моддаларни 26,4 тоннага камайтириш кўзда тутилган. Бироқ баъзи корхоналар бу борадаги режа-тадбирларни таъминланаётганликларини ҳам айтиб ўтиш керак. Ҳолбуки, давлатимиз томонидан қабул қилинаётган бир қатор қонун ва фармойишлар республикамизда табиий муҳит ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланишга қаратилган барча саъй-ҳаракатларимиз нақадар тўғрилигини исботлаб турибди. 2000 йилдаги текширув натижалари шуни кўрсатадики, кўпгина раҳбарлар масъулиятни сезмаяптилар, қонунларга риоя қилмаяптилар. Улар ўз жавобгарликларини чуқур ҳис қилган ҳолда табиатни муҳофаза қилишга қаратилган талабларнинг бажарилишини таъминламаяптилар. Бундайларга қарши жамоатчилик бир ёқадан бош чиқариб курашиши керак. Бир сўз билан айтадиган бўлсак, келажак авлодга биздан нохуш табиат эмас, балки ҳавоси мусаффо жаннатмакон ўлка қолсин.

Мактуба УМАРОВА,
туман нозири.

Корхоналарда

МАСЪУЛИЯТ ҲИССИ

«Автотеххизмат» ҳиссадорлик жамияти Мирзо Улуғбек туманида жойлашган. Корхонада асосан «Зил» русумли юк автоуловлари таъмирланади. Ушбу корхона ёнидан Салор канали оқиб ўтсада, унинг ифлосланишига йўл қўйилмайди. Чунки корхона раҳбарияти ва экологик мутахассислари табиат муҳофазасига катта эътибор билан қарашади. Ҳатто корхона ошхонаси ва ювиниш хоналарида ишлатиладиган чиқинди сувлар ҳам шаҳар канализация тармоғига ташланади.

Корхона санитария ҳолати қониқарли аҳволда. Бу ерда 2000 йил учун табиат муҳофазаси билан боғлиқ барча чора-тадбирлар режали асосида олиб борилмоқда. Атмосферага ноиложликдан маълум даражада чанг ва газлар чиқариш учун шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасидан рухсатнома олинган. Атмосферага чанг ва газ чиқарувчи манбаалардан барчаси инвентаризация қилиниб, ҳисобга олинган.

Туман табиатни муҳофаза қилиш нозирлари томонидан берилган кўрсатмалар ўз вақтида ва сифатли қилиб бажарилади. Айни кунларда корхонада чет эллик ҳамкорлар билан биргаликда ахлат ташувчи автоуловлар учун маиший чиқиндилар ортиш мосламасини ишлаб чиқариш режалаштирилмоқда. Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси назоратчиларининг шу йил декабрь ойида ўтказган текширувларида қуйидагиларни маъмурият эътиборига ҳавола этилди.

Атмосферага чанг-газларни чиқариш учун шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасидан олинган рухсатноманинг амал қилиш муддатини узайтириш, автомобиллардан чиқаётган зарарли газларнинг ҳар чоракдаги норма миқдорини аниқ белгилаш, куйган люминисцент лампаларини «Тошкентнур» корхонасига қайта ишлашга топшириш. Тавсия этилган ушбу ишларнинг бажарилишига ҳозирданоқ киришилди.

Ислом ШАМСИМУҲАМЕДОВ,
туман нозири.

Текширувлар

ҚАЧОНГАЧА ЖАРИМА ТЎЛАЙСИЗ?

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси нозирларининг жойларда олиб бораётган текширувлари натижасида табиат мусаффолигига нописандлик билан муносабатда бўлиш ҳоллари аниқланмоқда ва ана шундай ҳолларда йўл қўяётган шахслар жаримага тортилмоқда.

- «9-Тошиссиқликмарказида» кимёвий анализларнинг натижасига асосан очиқ сув ҳавзасига чиқарилган мой маҳсулотлари нормадан ортиб кетганлиги аниқланди. Бу ҳолга йўл қўйган корхона бошлиғи ўринбосари А. Агзамовга 2400 сўм жарима солинди.
- «Сергели-Лада» корхонаси директори ўринбосари Г. Аскаров сувдан оқилона фойдаланиш қоидаларига риоя қилмаганлиги туфайли 2500 сўм жаримага тортилди.
- Текширувчилар «TOLIP TAYANCH» корхонасида бўлиб, бу ерда чанг-газ ютқич асбобларининг носозлигига дуч келдилар. Жавобгар шахс А. Куракин бунда ҳолга йўл қўйганлиги учун 2450 сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.
- Лаборатория натижаларига кўра атмосфера ҳавосига 3 ифлослантирувчи манбаадан чиқаётган газ-чангнинг нормадан юқорилиги аниқланиб, «Тошиссиқликмарказ» бошлиғи В. Дунин 7350 сўм жаримага тортилди.
- «Металлни қайта ишлаш» масъулияти чекланган корхонада қонунга хилоф равишда ишдан чиққан люминисцент лампаларни қайта ишлашга топширилмаган. Бу ўзбошимчалик учун директор ўринбосари А. Акбарова 3000 сўм жарима тўлади.
- 1-Тошкент босмахонасида ишдан чиққан люминисцент лампалар ўз вақтида утиллаштирилмаган. Бундай ҳол бош механик М. Аҳмаджоновнинг киссасига 5000 сўм зарар келтирди.
- Ҳайвонот боғи ҳудудида тўпланган чиқиндиларни ўз вақтида олиб чиқиш чоралари кўрилмаган. Бундай ўзбўларчиликка йўл қўйган Тошкент ҳайвонот боғи маъмурияти 4900 сўм жарима тўлаш билан жазоланди.
- «Эски Жува» деҳқон бозори ҳудудидаги дарахтлар қўмитанинг рухсатисиз кесилганлиги аниқланди. Бу қилмиши учун бошлиқ ўринбосари Б. Яйловов 7350 сўм жаримага тортилди.
- 1-қурилиш-монтаж бошқармасида ишга яроқсиз люминисцент лампаларни утиллаштириш ва қурилиш чиқиндиларини ўз вақтида олиб кетиш чоралари кўрилмагани учун бош механик И. Турсунбоев чўнтагидан 5000 сўм жарима тўлади.
- «Бинокор-Абдуқодир» жамоа корхонаси директори Х. Каримовга табиат қонунларига риоя қилмаслиги ва корхонада экологик экспертиза хулосасининг йўқлиги қимматга тушди. У 14350 сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.
- «Олтин бошоқ» қозонхона бошлиғи Р. Шин чиқиндиларни жойлаштириш чора-тадбирларини кўрмагани натижасида 5000 сўм жаримага тортилди.
- «Махсустранс» ҳудудида автомобилларни ювиш жойида мой-маҳсулотларининг тўкилишига йўл қўйилганлиги сабабли сарой бошлиғи ўринбосари З. Ражабов 5000 сўм жарима тўлади.

Мақолаларни Мақсуд ҚОБИЛОВ тайёрлади.

<u>Жорий йилнинг ўқувчилар ёзги таътили кунларида «Соғлом авлод» Давлат дастури доирасида пойтахт меҳнаткашлари фарзандларини соғломлаштириш ва дам олдириш ишларини намунали ташкил этганлиги, соғломлаштириш юзасидан олган мажбуриятларини муваффақиятли бажарганлиги муносабати билан шаҳар корхоналари тасарруфидаги бир нечта болалар соғломлаштириш оромгоҳлари жамоалари Тошкент шаҳар Касаба уюшмалари Кенгашининг дипломлари ва пул мукофотлари билан тақдирланди.</u>

Касаба уюшмаларида

НАМУНАЛИ ОРОМГОҲЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

Албатта, бундай муваффақиятларга эришиш йўлида аниқ режалар асосида амалга оширилган кенг кўламдаги ишлар ётибди.

Чунончи, пойтахт Касаба уюшмалари ташкилотлари жорий йилда «Соғлом авлод» Давлат дастури доирасида хўжалик раҳбарлари билан ҳамкорликда шаҳар ҳокими ва шаҳар Касаба уюшмалари Кенгаши томонидан май ойида мазкур масалада қабул қилинган қарор асосида меҳнаткашлар фарзандларини соғломлаштириш ва дам олдириш юзасидан аниқ чора-тадбирларни амалга оширдилар. Бинобарин, ушбу масалалар маъмурият ва касаба уюшма қўмиталари ўртасида тузилган жамоа шартномалари ва битимларида ҳам ўз аксини топди. Санитария-эпидемиология хизматлари ва касаба уюшмалари меҳнат техник нозирларининг режа-топшириқларига мувофиқ оромгоҳларни мавсумга тайёрлаш юзасидан зарур тадбирлар ишлаб чиқилди.

Оромгоҳларни мавсумга ўз вақтида тайёрлашда «Тошнефтгаз» 2-тресті, «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси, «Алгоритм» ва «Тошшаҳартелефон» акциядорлик жамиятлари, «Авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси» ДАЖ каби корхоналарнинг раҳбарлари унумли ва самарали саъй-ҳаракатларни амалга оширдилар. Ушбу корхоналарга тегишли бўлган оромгоҳлар ўз вақтида таъмирланиб, зарур жиҳозлар ва асбоб-анжомлар билан таъминланди. Натижада бир қатор муҳандислик коммуникациясига эга бўлган янги бинолар қурилди, истеъмол суви ва коммунал фойдаланиш иншоотлари янгиланди, автомобиль йўллари тикланди, уларнинг барчасида телефон алоқаои ўрнатилди. Халқ таълими ва Соғлиқни сақлаш бош бошқармалари, савдо Департаменти оромгоҳларга зарур бўлган малакали ходимларни тайёрлаб бердилар. «Тибашё» ва «Дори-дармон» корхоналари оромгоҳларни зарур бўлган тиббий ускуналар ва дори-дармонлар билан таъминлаш юзасидан маълум ишларни амалга оширдилар.

Тасарруфида болалар оромгоҳлари бўлган корхоналарнинг касаба уюшма ташкилотлари оромгоҳлар кутубхоналарининг китоб фондларини ҳамда уларнинг радиоузелларини тўла тафтишдан ўтказдилар, улар замон талабига, миллий мафкурамизга мос бўлган бадиий ва сиёсий асарлар, видео ва аудиоёзувлар билан таъминланди.

Оромгоҳларга хайрия ёрдами тариқасида «Соғлом авлод учун» жамғармаси томонидан дори-дармон қутичалари ва «Экосан» халқаро жамғармаси томонидан «Полисепт» дезинфекция воситалари тарқатилди.

Амалга оширилган тадбирлар натижасида мактаб ўқувчиларининг қишки ва баҳорги таътили кунларида ташкил этилган еттита оромгоҳда бир минг уч юздан ортиқ болалар соғломлаштирилди. Ёзги мавсумда эса 60 та оромгоҳ фаолият кўрсатиб, уларда қирқ саккиз мингга яқин пойтахт меҳнаткашларининг фарзандлари соғломлаштирилди. Шу жумладан 13 та соғломлаштириш оромгоҳларида ўн тўрт мингдан ортиқ, 22 та санаторий туридаги оромгоҳларда ўттиз мингга яқин ва умумтаълим мактаблари негизида ташкил этилган 25 та кундузги оромгоҳларда икки минг беш юз нафар болалар дам олиб ҳордиқ чиқардилар. Бу эса шаҳар Кенгашига оромгоҳлар учун белгиланган режанинг 100,8 фоизини ташкил этади.

Бундан ташқари шаҳар меҳнаткашлари фарзандларидан бир ярим мингга яқини санаторий-профилакторийларда, бир минг беш юздан ортиғи эса дам олиш уйлари ва пансионатларда ўз оналари билан биргаликда соғломлаштирилди. Жами бўлиб жорий йилнинг мактаб таътили даврида соғломлаштирилган болалар сони эллик минг кишидан ошди.

Таътил кунларида оромгоҳларда бепул йўлланмалар билан 2500 нафар қорақалпоқ болалари, 612 нафар 21, 23 ва 24-меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари, Мустақиллик байрами иштирокчиларидан 100 нафари ҳордиқ чиқарди.

Имтиёзли йўлланмалар билан касаба уюшмалари болалар-ўсмирлар спорт мактабларининг олти юзга яқин ўқувчилари соғломлаштирилди.

Ҳар бир иш якуний натижаси билан гўзал дейишади. Зеро, ҳеч қачон амалга оширилган намунали ишлар изсиз, бесамар қолиб кетмайди. Тошкент шаҳар Касаба уюшмалари Кенгаши раёсатининг қарори билан санаторий туридаги оромгоҳлардан «Тошшаҳартелефон» акциядорлик жамиятининг «Алоқачи» оромгоҳи, «Технолог» очиқ турдаги акциядорлик жамиятининг «Камалак» оромгоҳи, «Тошкент трактор заводи» давлат акциядорлик жамиятининг «Белдирсой» оромгоҳи, «Тошшаҳарюктранс» концернининг Стрельцов номидаги оромгоҳи, шаҳар аҳолига хизмат кўрсатиш бошқармасининг «Гулбаҳор» оромгоҳи, «Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси» давлат акциядорлик жамиятининг «Гулистон» оромгоҳи жамоалари, шунингдек, соғломлаштириш туридаги оромгоҳлардан «Ўзулгуржибиржасавдо» акциядорлик уюшмасининг «Нилуфар» оромгоҳи, Республика энергетика ва электрлаштириш вазирлигининг «Шалола» оромгоҳи, Тошкент Давлат техника университетининг «Лочин» оромгоҳи, «Ўзтемирйўлмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Бурчмулла» оромгоҳи, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг «Ниҳол» оромгоҳи жамоалари дипломлар ва 50 минг сўм миқдоридаги пул мукофотлари билан тақдирланди. Бундан ташқари ёзги таътил кунларида пойтахт корхоналари тасарруфидаги болалар оромгоҳларида соғломлаштириш ишларини ташкил этишда намунали хизмат кўрсатганлиги учун «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси, Тошкент шаҳар ИИББ йўл ҳаракати назорати бошқармаси, «Меҳрли-савдо» давлат корхонаси, Тошкент темир йўл вокзали, Бўстонлиқ тумани ҳокимлиги, ушбу туман Ички ишлар бўлими раҳбарларига ташаккурномалар билдирилиб, ҳар бири махсус мукофотлар билан тақдирланди.

Дилмурод ИСРОИЛОВ.

Танловлар

«МАФТУНА»НИНГ МАЛИКАСИ

Шаҳримизнинг муҳташам «Шератон-Тошкент» меҳмонхонасида «Мафтуна» гўзаллар умумшаҳар кўрик-танловининг якуний босқичи бўлиб ўтди.

Унда пойтахтимизнинг 11 та туманидан олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ҳамда юқори синф ўқувчиларидан иборат 100 дан ортиқ қизлар ичида ўзининг нафақат ташқи жозибаси билан, балки тил билиши, қобилияти ва билими билан финалга йўлланма олган 20 нафар гўзал қизлар қатнашдилар.

Улар бугун тўртта: танишув, либос танлаш, спорт ва Янги йил табриги шартлари бўйича беллашдилар. Аввало улар саҳнада ўзларини тутиш, томошабинлар меҳрини қозониш, либос танлашдаги нозик дидлари, спорт ва санъат ҳамиша биргалигини нафис ҳаракатларида ифода қилдилар.

Тўртинчи шарт бўйича эса ўзбек, рус, инглиз ва итальян тилларида ҳамшаҳарларимизни Янги йил, янги аср билан муборакбод этдилар.

«Мафтуна»нинг маликасини аниқлаш осон кечмади. Халқаро Дизайнерлар Уюшмаси раиси Холида Комилова, «Наврўз» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими раиси Калон Шодиев, «Шератон-Тошкент» меҳмонхонаси бошқаруви раиси Ред-Дарвешлардан иборат ҳакамлар ҳайъати кўпчиликнинг олқишларини эътиборга олиб, бир овоздан энг жозибали ва мафтункор иштирокчи, Тошкент Алоқа — электротехника институти талабаси Адиба Соатова - «Мафтуна» кўрик танловининг маликаси бўлганини эълон қилдилар.

Маликага олмос тошлар билан безалган тож кийгазилди, бундан ташқари танловнинг бош ҳомийси Ўзбекистон «Бритиш Американ Тобако» қўшма корхонаси томонидан Италияга туристик йўлланма билан тақдирланди.

Танловнинг иккинчи ва учинчи ўринлари, яъни «Энг сарвқомат» ва «Энг назокатли» — гўзаллар Элла Солиҳова ва Севара Соиповага насиб этди.

Танлов давомида «Байрам», «Шаҳзод», гуруҳлари Моҳира Асадова ва Умида Мирҳамидова каби санъат юлдузлари ижросида янграган куй ва қўшиқлар барчага манзур бўлди.

Танловдан қайтар эканмиз бундай танловларнинг бундан буёнгиси миллий урф-одатларимиз, шарқона одоб, қизларимизга хос бўлган ҳаё ва иффатга бой бўлиши ниҳоятда кераклиги ҳам дилимиздан ўтди.

Шоира МУҲАМЕДОВА.

СУРАТЛАРДА: танловдан лавҳалар ва «Мафтуна» маликаси Адиба Соатова (юқорида).

Сергей Любчич олган суратлар.

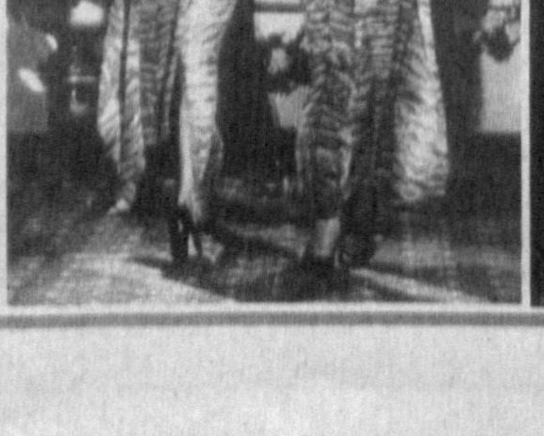

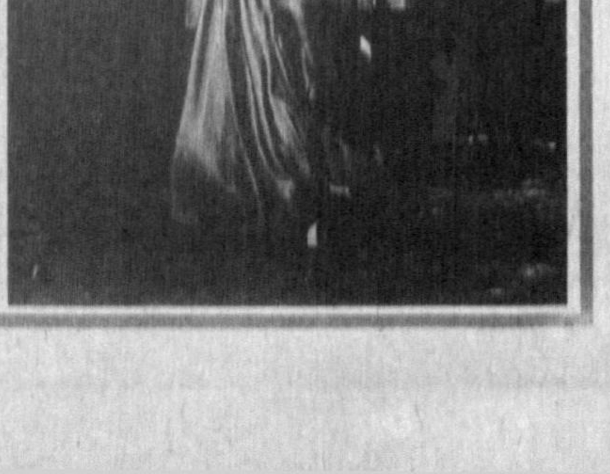

ХАЙРЛИ АМАЛЛАРИМИЗ ҚАБУЛ БЎЛСИН

Муборак Рамазон ҳайити арафасида Ўзбекистон мусулмонлари идораси раисининг ўринбосари Ҳожи Абдураззоқ ЮНУС билан мулоқот

– Аллоҳ таолога беадад шукрким, муборак Рамазон ойининг ўттиз кунлик рўзасини тутиб Рамазон ҳайитидек кутлуғ айём арафасида Сиз билан учрашиб турибмиз. Шу муносабат ила ҳамшаҳарларимизга истак ва тилакларингизни билмоқчи эдик.

– Бисмиллоҳир раҳмонир раҳийм!

Буюк Истиқлол шарофати ила барчамиз мана шундай улуғ айём ила бир-бирларимизни сидқидилдан муборакбод этиш шарафига муяссар бўлиб турибмиз. Аллоҳнинг ҳузуридаги ойларнинг энг афзали, барака, раҳмат ва мағфират ойи бўлмиш муборак Рамазони шарифнинг ўттиз кунлик рўзасини баркамол адо этишлик бизларга насиб этди. Бу покланиш ойида қилган ибодатларимиз, тутган рўзаларимиз, хайрли амалларимиз, масжидларда ўқиган Ҳатми Қуръон ва таробеҳ намозларимизни, шунингдек саҳар чоғида қилган дуо-ю илтижоларимизни Аллоҳ таоло ўз даргоҳида қабул айлаб ўзининг тuганмас ғайбиясидан кўпдан-кўп ажру савоблар ато қилсин. Рамазон ҳайитининг файзу баракоти қалбларимизни ва хонадонларимизни мунаввар айласин.

Шуни мамнуният билан айтишимиз мумкинки, бу йил диёримиздаги барча масжидларда таробеҳ ва Ҳатми Қуръон маросимлари ўтказилганлиги, шунингдек уларда республикамиздаги қориларнинг иштирок этишлари қувонарли бўлди. Ҳамда ўша кунларда Ўзбекистон мусулмонлари идораси раҳбарияти ва жомеъ масжид имом хатибларининг телевизор, радио ва оммавий ахборот воситалари орқали чиқиб, иймон-эътиқод, адлу инсоф, меҳр-оқибат, дўстлик ва биродарликка бағишланган кўрсатув ва эшиттиришлардаги маърузалари, шунингдек қизиқарли мақолалари билан чиқишлари эсдан чиқмайдиган муҳим воқеа бўлди.

Маълумки, Рамазон ойи покланиш ойи. У айни чоғда, Рамазон ҳайити кунларида кўзга янада яққол ташланади. Бу кунда барча мусулмонлар бир-бирларини муборакбод этиб, табаррук отахон-онахонларга узоқ умр, иймон, ёшларга тавфиқу рушди ҳидоят тилашади. Қариндош-уруғларни бориб кўриш, ёру биродарларни зиёрат қилиш, ўз яқинлари ва беморларнинг холидан хабар олиш ҳайитнинг энг ажойиб удумларидандир. Бу кунда шундай хайрли ишлар ҳар бир эзгу ниятли кишиларнинг қалб эҳтиёжига айланади. Бирор сабабга кўра аразлашган, гина-кудуратли таниш-билишлар ҳам ҳайит кунларида бир-бирларига қучоқ очадилар, ўзаро узр сўрашадилар. Чунки кечиримли ва меҳр-оқибатли бўлиш ҳар бир мусулмон учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Рамазон ва Қурбон ҳайити кунлари байрам бўлгани учун бу кунларни азага айлантирмасдан ўзига муносиб ҳолда яхши ўтказиш лозим. Марҳумларни ёдлаш ва руҳларига дуои-хайр қилиш жоиз, лекин бу ҳайит байрамига таъсир кўрсатмаслиги даркор. Мўмин-мусулмонлар фақатгина шу Рамазон ҳайити кунларида эмас, балки йил давомида бир-бирларига бўладиган муомала-ю муносабатларни яхши қилмоқликлари лозим. Шунингдек, Аллоҳ таолонинг уларга берган неъматларидан хайр-эҳсон этишлари керак. Саховатпеша кишиларимиз муҳтож одамларга, мискину фақирларга ёрдам қўлларини чўзмоқликлари даркордир.

Суҳбатимиз якунида ҳамюртларимизни Рамазон ҳайити ила яна бир бор самимий муборакбод этиб, барча оилаларга Аллоҳ таолодан фаровон ҳаёт, бахт-саодат, она-Ватанимизга тинчлик, осойишталик тилаб, осмонимиз доим мусаффо бўлсин деб сўраймиз.

Дилшод ИСМОИЛ ўғли суҳбатлашди.

2001 — Оналар ва болалар йили

ЁШ ИСТЕЪДОД ЭГАСИ

Тошкентнинг Дўмбробод даҳасида бир ибратли ва аҳил хонадон бор. Оила бошлиғи Саъдулла ота Маҳкамов маҳалланинг ҳурматли оқсоқолларидан. Қарилик гаштини сураётган ота набиралари тарбиясига ҳам жуда катта аҳамият бераркан. Уларга болалигидан китоб ва адабиётга меҳр уйғотиш мақсадида ҳар хил китобларни сотиб олиб эринмасдан унинг асосий моҳиятини тушунтирар эканлар. Набираларининг барчасини яхши кўрсада, Сардоржон исмли набирасига кўнгли бошқача...

Ҳар куни эрталаб набираси Сардоржонни етаклаб янги газеталарни харид қилади. Оиланинг энг севимли газеталаридан бўлмиш «Тошкент оқшоми»ни биринчи бўлиб Сардоржон ўқиб чиқиб, шундан сўнг Саъдулла отани ҳар хил саволларга тутар экан.

— Сардоржон 1989 йили таваллуд топиб, кичкиналигидан зукко ва зийраккина бўлиб ўсди, — дейди Саъдулла ота. — Болалар боғчасидаёқ шеърият оламига қизиқиши кўзга ташланиб турди. Жуда кўп шеърларни ёддан биларди.

— Қиш кунларининг бирида, — сўзини давом этди ота, — оила аъзолари билан иссиққина уйда суҳбатлашиб ўтиргандик, олти ёшли Сардор деразадан ҳовлидаги қорларга қараб ўтириб биринчи бор беихтиёр ўзидан-ўзи қуйидаги сатрларни айтиб қолди.

Уч ойдан бери ёғаяпти қор,
Соғинганим келақол баҳор.
Сени гуллар ва боғлар кутяпти,
Соғинганим келақол баҳор...

Болалигида Сардоржон тезроқ мактабга боришни орзу қилар эди. 1-синфда ўқиш ва ёзишни ўргандию ўз шеърий дафтарини тутадиган бўлибди. Ўзининг энг яхши кўрган шеърларидан бири «Халқим» шеъридаги қуйидаги сатрлар ўқувчини ўзига жалб қилади:

...Халқимнинг қадрини англадим бугун
Нур сочиб турган қуёшга қиёс.
Қалбимнинг эгаси халқимсан,
Сен бўлмасанг бўлмас мамлакат...

Сардоржондаги адабиётга бўлган интилишни кўрган адабиёт ўқитувчиси унга алоҳида эътибор қаратиб, мактабда ва бошқа жойларда ўтказиладиган турли тадбирларга жалб қилиб унинг тафаккурини оширишга ёрдам бермоқда. Мактабда Жалолиддин Мангуберди кунлари ташкил қилинганда, Сардоржон ўзининг янги шеъри билан қатнашди:

...Чингизхонга бас келиб,
Унинг белини синдирган.
Элини қутқариб қолган,
Жалолиддин Мангуберди,
Буюк саркарда эрди...

Яқинда Сардоржоннинг ҳаётида унутилмас воқеа рўй берди. У Ўзбекистон телевидениесининг «Ассалом, Ўзбекистон» теледастурига таклиф қилиниб, эрта тонгда ўз шеърларини «Ойнаи жаҳон»дан ўқиб эшиттирди.

Бугунги кунда Сардор Тошкент шаҳрининг 232-мактабининг 5-синфида аъло баҳолар билан таълим олмоқда. Унинг келажакдаги орзуси — адабиётни, миллий қадриятларимизни ва тарихимизни чуқур ўзлаштирган ҳолда, инсон ҳуқуқини муҳофаза қилувчи яхши мутахассис бўлиб етишиш.

Азиза ШУКУРЗОДА,
Ўзбекистон Жаҳон тиллари университети халқаро журналистика факультети талабаси.

ШАРҚ ДУРДОНАЛАРИ

Ўз-ўз ўрганиб доно бўлур...

● Адолат ғоясини рад этиб бўлмайди. У одоб-ахлоқ, ақл-идрок қонунларидан, омма ҳаётидан келиб чиқади. Адолат бошдан охир ҳаёт уфириб турган сўздир.

● Одам ўз қалбига қулоқ осиб, унинг адолатпарварлигига иқрор бўларкан, қанчалар боши осмонга етади.

● Холис ва сермулоҳаза одам ўз ҳукмини айтишга ҳеч вақт ошиқмайди.

● Адолат – давлатнинг бузилмас пойдеворидир.

ҲИКОЯТ: Луқмони Ҳакимдан сўрабдилар: «Инсоннинг барча гўзал фазилатларини йўққа чиқарувчи нарса нима?» Луқмони ҳаким жавоб берибди: «Бахиллик ва адолатсизлик». Яна сўрадилар: «Инсоннинг барча айбларини, камчиликларини пинҳон этувчи нарса нима?» У жавоб берди: «Саховат ва адолатпешаликдир».

БАЙТ:

Ҳар бир азоб-уқубатга розиман, тайёр,
Лек адолатсизликдан дил озор топмасин зинҳор.

● Меҳнат – бойлик манбаи.

● Меҳнат инсон ҳаёти ва маданияти асоси.

● Меҳнат инсонда ижодий куч уйғотади.

● Инсон меҳнат билан камол топади.

● Меҳнатсиз топилган бойлик омонатдир.

ҚИССА. Бир ари кулфат ва машаққат билан бир донни ташиб кетаётган чумолини кўриб унга айтибди:

– Эй чумоли, нега бунча ранжу аламни ўз устинга юкладинг, нега бунча машаққатни ихтиёр этдинг? Кел, яхшиси менинг ейиш-ичишимга бир қара. Сен ҳам ундан баҳра ол. Мен хоҳлаган еримга қўнаман, хоҳлаган овқатимни ейман. Сен бўлсанг, битта дон учун шунча машаққат чекасан, – деди-да учиб бориб бир қассобнинг сотиб турган гўшти устига қўнди. Қассоб пичоқ билан бир урган эди, у икки нимта бўлиб ерга тушди. Чумоли дарров келиб унинг оёғидан тишлаб уясига олиб кета бошлади. Шунда ари чумолидан:

– Мени қаерга олиб кетаётирсан? – деб сўраган эди, чумоли:

– Меҳнатсиз текин томоқликнинг балосига мубтало бўлганнинг ҳоли мана шундай кечади, охири бориб ўзи ўзгага ем бўлади, – деб жавоб берди.

БАЙТ:

Есам арпа нонин меҳнат билан,
Ширендир бировларнинг оқ нонидан.

● Одамларга яхшилик қил, ранжитма, дилини оғритма, оғир дамларда ёрдамингни аяма.

● Бировга яхшилик қилган киши ўзига яхшилик қилган бўлади.

● Беғам бўлманг, ғафлатда қолманг, ҳали навқирон, кучли экансиз, яхшилик қилишдан толманг.

ҚИССА. Оғир кунларда ўзгаларга ёрдам қилмоқ ҳамиша яхшилик мевасини беради. Куни келиб қилган яхшилиги эвазига бошқалардан яхшилик кўради. Бу борада эшак ва йўрға от ҳақидаги ҳикоят ўринлидир.

Эшак билан от йўлда бирга кетар эдилар. Ногоҳ эшак отга нидо қилиб деди: «Эй биродар, юкимдан озгинасини олмасанг, мен чарчоқдан йиқилиб ўлишим мумкин». Бироқ от унинг илтимосини қабул қилмади. Бироз юришгач, оғир юкка тоб беролмаган эшак йиқилиб тушди ва жон берди. Эшакнинг эгаси дарҳол пичоқ билан унинг терисини шилиб олди ва юк билан бирга отнинг устига ташлади. От ўзича ўйланиб деди: «Калтабинлигим ва бадфеъллигим туфайли мискин биродаримга ёрдам қўлини чўзмадим, оқибат унинг юки менинг устимга тушди».

БАЙТ:

Нафинг агар халққа бешак эрур,
Балки бу наф ўзингга кўпроқ эрур.

● Доно билан сўзлашганда камгап бўл.

● Яхши гапириш учун етарли ақлга, сукут сақлаш учун етарли мулоҳазага эга бўлмаслик бахтсизликдир.

● Яхши суҳбатдош бўлишнинг фақат бир усули бор. Бу диққат билан тинглай билишдир.

● Тинглашда биринчи, гапиришда эса охиргиси бўл.

● Агар жоҳиллигим намоён бўлмасин десанг, ўзгаларни эътибор билан тингла.

ҚИССА. Мавлоно Сайфий Саройи «Гулистони бит туркий»да ушбу ҳикматни ҳам айтиб ўтганлар. Ҳакимлардан бири айтмиш эканки, ҳеч ким ўзича ўз жоҳиллигига иқрор бўлмайди. Аммо ул одамнинг жоҳиллиги шунда маълум бўлиб қоладики, агар бир киши сўз бошласа унинг сўзи тамом бўлмасдан туриб, ўша жоҳил ўртага тушиб сўзлай бошлайди. Бу эса – жоҳиллик, жаҳл аломатидир.

Ҳикматдан маълум бўладики, суҳбат чоғида сўзловчининг сўзларига диққат билан, сабр ва тоқатли бўлиб қулоқ солмоқ керак экан. Чунки ҳар кимнинг сўзида ҳам ўрнак олса бўладиган фикр бўлиб, ундан фойдаланган мақсадга мувофиқдир.

БАЙТ:

Оқиллар наздида сукут сақлаш одобдур,
Лек савол ташлаганда сўз демоқ ижобатдир.

● Парҳезгарда уч фазилат бор: ёмонлар билан бирга ўтиришдан сақланади, ғийбат ва ёлғондан узоқ юради, ўзи шубҳаланган нарсаларни ҳаром ҳисоблаб, шубҳаси тарқалмагунча уларга яқинлашмайди.

● Бағритошда уч аломат бор: заифларга раҳм қилмайди, озга қониқмайди, ҳар қанча насиҳат берсалар қабул қилмайди.

● Вафолик кимсада уч фазилат бор: ибодат, садақа ва (ўзгалар) гуноҳини яширади – шуларнинг ўзи унинг сидқидиллигидан нишонадир.

● Фосиқда уч аломат бор: бузуқликни севади, ўзгаларга зиён-заҳмат етказади, ҳақ йўлдан юрмайди.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ тайёрлаган.

Хотира уйғонса гўзалдир...

ОРЗУЛАРИ АРМОНГА АЙЛАНДИ

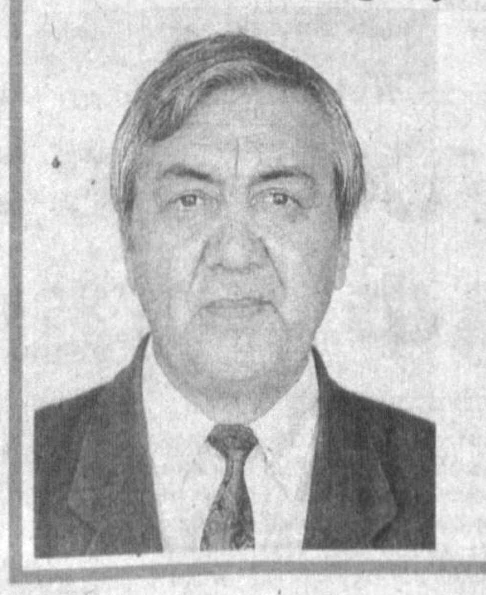

...Ўша куни негадир кўнглим ғаш бўлиб уйғондим. Нонуштани қилиб, газетанинг навбатдаги сони чиқадиган кун эмасми, одатдагидек шошилиб ишга келдим. Орадан бир соатлар чамаси вақт ўтгач хонага журналист Абдулла Пўлатов кириб келди. Юзига қарадим, ғамгин, кўзлари қизаринқираган. «Тинчликми?» деган савол назари билан яна унга тикилдим.

– Эшитдингизми, Солиҳжон, – деди-да томоғига бир нарса тиқилгандек бўлди, – Ҳамиджон...

Абдулла аканинг ўпкаси тўлиб бошқа гапиролмади. Унинг гапидан билдимки сўз Ҳамиджон Икромов ҳақида борарди.

– Ўтган куни кўрдим-ку, Абдулла ака, – дейишим билан у:

– Кеча ишга келмаган эди, ҳозир уйига қўнғироқ қилган эдик, унинг оламдан ўтганини айтишди.

Устимдан совуқ сув қуйиб юборилгандек бўлди бу нохуш хабарни эшитганимда. Водариғ, инсоннинг қисмати шунчалик бўладими, унинг умр торлари бир донишманд айтганидек, капалакнинг қаноти каби шунчалар нозик бўладими? Ахир, кечагина у билан кўришган, кечагина унинг умр бўйи айтиб келган яккаю ягона латифасини мириқиб эшитиб, роса маза қилган эдик-ку... Ахир у кечагина санъат фидойилари ҳақида зўр мақола ёзганини айтиб, қувонган эди-ку. Шунда азиз дўстимизнинг бу мақоласи унинг вафотидан кейин газета юзини кўришини ким хаёлига келтирибди, дейсиз. Лекин минг афсуслар бўлсинки, Ҳамиджонга ўзининг сўнгги мақоласини кўриш насиб этмади. Оллоҳ суйган бандасига осон ўлим ато этади, деганларидек, Ҳамиджонга ҳам шундай ўлим насиб этди.

Мен очиғи ўзимнинг 40 йиллик дўстим ҳақида унинг вафотидан кейин бирор нарса ёзаман деб асло ўйламаган, буни ҳатто хаёлимга ҳам келтирмаган эдим. Афсуслар бўлсинки, камина зиммасига ана шундай оғир юмушни бажариш вазифаси тушди. Лекин, бандаси Оллоҳ олдида доимо ожиз, Оллоҳ эса ҳамма нарсага қодир, Оллоҳнинг иродасига бўйсинмасдан асло иложи йўқ ҳар бир банданинг. Унинг ҳар қандай ўлимга ҳам, жабру жафоларга ҳам кўникмасдан асло иложи йўқ. Ана шундай юпанч бироз бўлса-да юракдаги армонларни юмшатади, камина ҳам шундай бир юпанч билан ўзининг ажойиб ва меҳрибон дўсти ҳақидаги, унинг зўр инсоний фазилатлари ҳақидаги дил изҳорларини қоғозга туширишга жазм қилдики, бундан шояд Ҳамиджоннинг руҳи шод бўлса деган ниятда...

Бизнинг Ўзбекистон Миллий университетида (собиқ Тошкент Давлат университети) беш йил бирга ўқиган йилларимиз, талабалик даврида ойлаб пахта теримида бўлган дамларимиз, университетни тугаллагандан кейин ҳам бир-биримизни бир зум кўрмасак дарров соғинишимиз, ҳар куни ишдан сўнг то Хадра майдонигача гурунглашиб пиёда боришларимиз... Ҳамма, ҳаммаси кўз ўнгимдан ўтаверади, ўтаверади.

Ҳамиджон бадиий ижодни талабалик давридаёқ бошлаган эди. Эсимда, бир куни у билан «Муштум» журнали таҳририятига бордик. Журналнинг бир ой олдинги сонида унинг ҳажвий шеъри босилган эди. Ўша пайтларда журналда ишлайдиган Олим Қўчқорбеков хонасида ўтирган пайтда академик шоиримиз Ғафур Ғулом кириб келганию улар билан кўришганидан боши кўкларга етиб чиққанлигининг ҳам жонли гувоҳи бўлган камина бўладилар. «Қанотлар» қиссаси қўлёзмасини «Шарқ юлдузи»га – таниқли ёзувчи Носир Фозиловга кўрсатгани олиб борганида улуғ адибимиз Абдулла Қаҳҳорнинг бир юмуш билан журнал таҳририятига келганини кўриб ўзида йўқ қувонч билан чиққанлигининг ҳам шоҳиди бўлган камина бўладилар. «Тошкент ҳақиқати» газетасида ишлаб юрган кезларида Ҳамиджон Тошкентда уйи бўлмаганлиги сабабли навбатчиликда кеч қолган кезлари таҳририятнинг ўзида тунаб қолаётганини эшитган газета бош муҳаррири, ажойиб инсон Аҳмад Исмоиловнинг ғамхўрлик кўрсатиб, унга уч хонали уй олиб бергандаги қувонган дамларини ҳам бирга баҳам кўрган, бирин-кетин фарзандлари тўйини ўтказиб қувончдан энтиккан дамларию тўнғич невараси Фарруҳжон туғилгандаги севинганларининг жонли шоҳиди ҳам камина бўладилар. Телевидениеда бироз муддат ишлагач, яна газета таҳририятига қайтишни ихтиёр қилганида унинг бу илтимосини «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг биринчи бош муҳаррири, устозимиз, раҳматли Саъдулла Кароматовга уни тавсия этган ҳам камина бўладилар.

Шундай қилиб, Ҳамиджон «Тошкент оқшоми»да 15 йил фидойилик билан меҳнат қилди. Мавриди келганлиги боис бир нарсани шу ўринда алоҳида таъкидлагим келади.

«Оқшом»да иш жуда қизғин, машаққатли, лекин шу билан бирга завқли эди. Қўшни таҳририятдагилар ўша пайтларда «Оқшом»нинг тегирмонидан бутун чиққан журналист бошқа ҳар қандай таҳририятда бемалол ишлай олади», деган гапларни бот-бот такрорлашарди. Уларнинг бу гаплари ҳақиқатнинг айнан ўзгинаси бўлиб, «Оқшом»дан қалдирғоч мисоли учирма бўлган ходимлар ҳанузгача оммавий ахборот воситаларида, бошқа нуфузли идораларда самарали меҳнат қилиб келишмоқда. Кунларнинг бирида дўстимиз Ҳамиджон Икромовга ҳам ҳозирги «Ўзбекистон овози»дан «совчи»лар чиқиб қолишди. Ва Ҳамиджон бу таҳририятда садоқат билан умрининг сўнгги дамигача фидойи меҳнат қилди, ўзининг ажойиб мақолаю очерклари, ҳикоялари билан газета саҳифаларини безади.

Ҳа, Ҳамиджон самимий, дилкаш, кенг феълли ижодкор эди. Катта-ю кичикка меҳрибонлиги билан ажралиб турар, асло овозини баланд кўтармас, майинлик билан одамларга муомала қиларди, қўлидан келган яхшилигини асло аямасди. Барча журналист халқи доимо янгиликларга ўч бўлгани каби у ҳам янгиликларни билишга қизиқар, бирор шундай гап айтилгудек бўлса уни етти бор ғалвирдан ўтказиб кейин гапирар, иложи бўлса бундай сўзларни бошқа одамлар оғзидан эшитгандан кейингина гапиришдек одати, эҳтиёткорлиги ҳам бор эди унинг.

Бир куни денг бошқа таҳририятда бош муҳаррир алмашиб қолди. Ҳар куни пешин пайтида «Ким келаркин?» деган савол ходимларни айниқса қизиқтирарди. Билишимизча Ҳамиджоннинг ўша таҳририятга тайинланмоқчи бўлган бош муҳаррирнинг кимлигидан хабари бор экан. Шуни билиш мақсадида унга бир дўстимиз шу хусусда атайлаб савол берган эди, Ҳамиджон ўша биз айтган эҳтиёткорлигини яна бир бор кўрсатиб, ўзини бир зум Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» романидаги Юсуфбек ҳожининг қиёфасига киритган бўлиб ўғли Отабекка айтган:

– Нега ҳар бир нарсага еткан ақлинг шунга қолғанда оқсайдир, ўғлим? – деган сўзларини ўзига хос сиполик билан гапирса бўладими.

Шунда яна бир бор Ҳамиджондан ҳеч бир гапни шунчаки олиб бўлмаслигига иқрор бўлиб, ҳаммамиз қотиб-қотиб кулишдик.

Шу йилнинг бошида, қиш пайтидаги грипп хасталиги Ҳамиджонни ҳам четламай ўтмади. Анча вақт кўринмай қолди. Бир куни дўстимиз Маҳмуджон Комилжонов билан тушликдан кейин айланиб юрсак Ҳамиджон ҳамкасблари Ҳайдар Носиров, Алишер Рўзиевлар билан кўчада гаплашиб турган экан. Биз улар билан ҳол-аҳвол сўрашиб Ҳамиджоннинг нима сабабдан кўринмай қолганининг боисини билишга қизиқдик.

– Бу галги гриппдан кейин шу ўнг қулоқ яхши эшитмаяпти, Солиҳжон, – деди паст овоз билан.

Шунда Маҳмуджоннинг ҳам у билан ҳазиллашгиси келди.

– Ҳамид ака, бугун кечқурун бир жойда яхши зиёфат бор эди, борамизми? – деб савол берган эди, Ҳамиджон:

– Қани энди, жон деб борардим, бир отамлашардик, – деди кулимсираб.

Шунда мен:

– Ҳамиджон, ўнг қулоғингизга ҳеч нарса қилмаган, ўзингизга фойдаси тегадиган гапларни эшитдими, демак бундан асло хавотирланманг, – дедим ҳазил аралаш.

Ҳа, дўстимиз шундай ҳазиллашишларни, қувноқ davраларни, дўстлар билан гурунглашиб ўтиришларни ҳам яхши кўрарди...

Хуллас, дилкаш ва самимий, меҳрибон, ҳокисор ва меҳнаткаш дўстимиз Ҳамиджон Икромовнинг ажойиб, инсоний хислатлари бисёр эди. Лекин тақдир экан, дўстимизни жуда эрта йўқотдик. Ахир у эндигина 61 ёшга кирган эди-да. Ҳали дилида ушалмаган орзулари кўп эди. Ўз ўқувчиларини аллақачон топган «Қанотлар», «Тонг юлдузи», «Шиша кўз», нашрга тайёр бўлган «Тунги поезд» қиссалари ёнига яна кўп ижод намуналарини қўшмоқчи эди. Ўғиллари Шавкатжон ва Шуҳратжоннинг, қизлари Раънохон ва Барнохоннинг бири биридан ширин болалари, яъни невараларининг гўшангаларга келин ва куёв бўлиш тўйларини садоқатли умр йўлдоши Шарофатхон билан биргаликда кўрмоқчи эди. Бироқ бу орзуларнинг ҳаммаси энди армонлигича қолди. Лекин бир нарса – Ҳамиджон Икромовдан у ёзган дилбар асарлари, ўткир мулоҳазали мақолаю очерклари, чироғини сўндирмайдиган фарзандлари, невaralари қолганлиги, унинг яхши фазилатларини эслайдиган содиқ дўстлари борлиги кишини юпантиради. Ушбу сатрларни оқ қоғозга дилида армон ва изтироблар билан туширган камина қалбига ҳам ана шу биргина юпанч таскин беради...

Ушбу мақола бошида айтиб ўтилган, ўша нохуш хабар етиб келган кун ҳақида, янаям аниқроғи Ҳамиджон Икромовни сўнгги йўлга кузатиш учун у яшайдиган уйга 31 май куни таниқли адиб ва ёзувчи Хуршид Дўстмуҳаммад ва Азим Суюн билан бирга борганимизда дўстимизнинг садоқатли аёли, тўрт фарзанднинг онаси Шарофатхоннинг «Беозоргина бегим» (ҳа, у чиндан ҳам ўз оиласининг, умр йўлдошининг, фарзандларининг беги эди) деб унсиз йиғлашию унинг дилидан чиқаётган нолаю фиғонига қизлари Раънохон билан Барнохоннинг, Гулчеҳрахон исмли қўш келинларининг қўшилишлари юракларимизни жуда-жуда эзиб юборганлигини, биз бандалар Оллоҳнинг иродаси олдида ожиз эканлигимиз, унга бўйсинишдан бошқа иложимиз йўқлигига яна бир бор иймон келтирганлигимизни айтмоқчимиз... Ва бугун, хайрлашаётган асримиз, кутиб олаётган янги минг йиллигимиз остонасида, бир ойдан бери давом этаётган ушбу кутлуғ Моҳи Рамазон кунларининг файзу баракоти қалбларимизни ва хонадонларимизни мунаввар айлашини Буюк ва Қодир Оллоҳдан сўраб, барчамизнинг рўзамизни қабул этишини Яратган Парвардигордан тилаб, эртага бутун мусулмон оламида нишонланадиган кутлуғ Ийд Рамазон ҳайити арафасида иқтидорли ёзувчи ва журналист, ҳокисор, фидойи ва беозор дўстимиз, раҳматли Ҳамиджон Икромов тўғрисидаги дил сўзларимизни шу ерда мухтасар этиб, Тангри Таолодан уни ўз раҳматига олишини, охирати обод бўлишини сўраб қоламиз.

Солиҳ ЁҚУБОВ.

Назм

БАХТЛИ АВЛОД

Бахтли элда бахтинг тўлиқ,
Келажагинг, тахтинг бўлиқ,
Юртбошингга қилгил қуллуқ,
Янги авлод, соғлом авлод.

Не иш қилсанг паноҳинг бор,
Ёруғ йўлга бошлар минг бор.
Сенга ахир бор эътибор,
Бахтли авлод, соғлом авлод.

Ота-она, эл-юрт дарди,
Фақат қуяр эрнинг марди.
Ҳаётимиз кўрки, завқи,
Янги авлод, соғлом авлод.

Тўғри йўлдан адашма ҳеч,
Ўқиб, ўрган эртаю кеч.
Бўл Ватанга содиқ фарзанд,
Бахтли авлод, соғлом авлод.

Дилором ИКРОМОВА.

Катта бўлгин, эркатойим.

ЭЗГУ НИЯТДА

Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманидаги 257-мактаб педагогик жамоаси мустақил юртимизга муносиб, қобилиятли, истеъдод эгаларини вояга етказиш мақсадида ижодий изланиб, ўқув-тарбия ишларида муваффақиятларга эришмоқда. Бу билим ўчоғида барча ишларга юксак савияда, замон талаблари даражасида ёндошилмоқда.

Яқинда мактаб ҳузурида ташкил этилган лингвистика кафедраси бой тажрибасини оммалаштириш мақсадида Юнусобод тумани бўйича семинар ўтказилди. Унда Тошкент шаҳридаги, тумандаги қатор мактабларнинг вакиллари иштирок этдилар. Мазкур билим даргоҳининг ютуқларидан бири мазкур мактабда ўқиган ўғил-қиз инглиз, немис, корейс, рус, ўзбек тилларида баб-баробар гапира олиши мумкин.

Тажриба ўрганган келган педагоглар, халқ таълими бўлимларининг услубчилари, Республика ўқитувчилар малакасини ошириш институти, Қориниёзий номли педагогика фанлари илмий текшириш институти вакиллари дарсларда, дарсдан ташқари машғулотларда бўлиб, мактабнинг асосан олий тоифали ўқитувчилардан таркиб топган жамоанинг ўқув, илмий, амалий ишларига юқори баҳо бердилар. Айниқса синфдан ташқари олиб борилаётган ишлар, илғор тажрибалар, ноанъанавий шакллар, кенг қўлланилаётган янги ва самарали педагогик технологияларни ҳаётга татбиқ этиш, тилларни чуқур ўрганиш бўйича синов-тажриба усуллари, ўзига хос янги услубдаги ўқув дастурлари кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. Шу куни мактаб болалари ўзбек, рус, инглиз, немис, корейс тилларида «Амир Темур» спектаклини қўйиб бердилар.

Умуман мактабда аҳил педагогик жамоа таркиб топган. Шунинг учун ҳам мактаб ўқувчилари фанлар бўйича шаҳар, туман олимпиадаларида совринли ўринларни эгаллаб келмоқдалар. Мактаб бўйича ўзлаштириш даражаси туманда юқорилардан ҳисобланади.

Мактаб ҳузурида мониторинг кабинети мавжуд. Ҳар бир ўқитувчи учун алоҳида папка тузилган. Унда ўқитувчига оид маълумотлар, шу жумладан иш стажи, қандай муаммо, мавзу устида ишлаётгани, дарс ва синфдан ташқари тадбирлар бўйича олиб борилаётган иш ечимлари акс этган. Булардан ташқари мактаб бўйича иш режаси, фанлар бўйича ўзлаштириш даражасини умумлаштириб борилади ва ҳафтанинг ҳар пайшанбасида янгисига ўзгартирилади. Синфлар ва ҳар бир ўқувчи бўйича маълумотлар ўз аксини топади. Шунингдек, ҳар бир ўқитувчига қўйилган рейтинг ҳам мавжуд.

Ҳа, бу ерда ажойиб ижодкор жамоа таркиб топган. Халқ таълими фидойилари Р. Жаъфарова, Т. Болелая, Л. Конигина, Ж. Маликовлар ўзларининг юқори даражали билимлари, касб маҳоратлари, тинмай изланишлари билан мустақил юртимизнинг муносиб авлодини тарбиялашга муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Мактабда синфдан ташқари кўпдан-кўп тадбирлар ўтказилмоқда. Тил байрамлари, Навоийхонлик кечалари, ўзбек миллий анъаналари асосида турли тадбирлар шулар жумласидандир. Ўзбекистондаги Корейс миллий-маданий маркази билан ҳам яқин алоқа ўрнатилган. Таълим соҳасидаги эришган ютуқлари учун марказ уларни компьютер, магнитофон, телевизор билан мукофотлаган.

Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги «Халқ таълими» республика маркази билан ҳам яхши алоқалар боғланган.

Таълим

Мактабга киришингиз билан ажойиб ижодкорлик руҳи, ўқиш-ўрганиш руҳини сезасиз. Мактаб деворларига осиғлиқ турли расмлар эътиборингизни тортади. Бирида мустақиллик йилларида рўй берган буюк ўзгаришлар ифодаланса, бирида сўлим табиат гўзалликлари ифода этилади. Буларнинг ҳаммаси биринчи синфдан ўнинчи синфгача бўлган ўқувчиларнинг ижод намуналаридир. Шунингдек, 35 картинадан иборат галерея ҳам бор. Унда барча мактаб ўқувчиларнинг кўрикда ғолиб чиққан энг яхши суратлари ўрин олган. Бу ердан ўрин олиш ҳар бир талабанинг орзуси ва бу билан фахрланишади. Катта галереядан ташқари кичик галерея ҳам бор. У 15 картинадан, фақат 1–4-синф ўқувчилари расмларидан иборат бўлиб «Илк қадам» деб аталади. Ҳақиқатан, у ҳаётга кириб келаётган кичкинтойларнинг ижод оламига илк қадамларидир. Мактабнинг катта залида ўн метрлик ажойиб панно яратилган. У санъат сирларини энг яхши эгаллаган талабаларнинг биргаликдаги асаридир. Уни завқ билан томоша қилар эканмиз, билмаган одам шубҳасиз профессионал рассомнинг асари деб ўйлаши турган гап.

Камолотга эришиш жисмоний тарбия ва билим сабоқлари уйғунлигининг бирлигидир. Шунинг учун мактабда жисмоний тарбияга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Спортнинг футбол, баскетбол, енгил атлетика, шахмат-шашка ва бошқа турлари бўйича тўгараклар ишлаб турибди. Мактаб командасининг, чунончи, баскетбол, қўл тўпи бўйича қуйи ва юқори синф қизлар командаларининг Юнусобод тумани мактаблари мусобақаларида биринчи ўринни олганликлари, «Қувноқ стартлар»да ғолиб келганликлари бунинг исботидир.

Шаҳар мусобақаларида ҳам қуйи ва юқори синф баскетболчи қизлар командаси шоҳсупанинг юқори поғонасидан жой олишди. Қизлар футбол командаси шаҳар мусобақаларининг финалчиси бўлди.

Мактаб ҳаётидан бу каби мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Энг муҳими мазкур билим даргоҳида билимли, ақлли, келажакда шунга яраша муносиб яшашга, юртимиз буюк келажагига муносиб ёшлар тарбияланмоқда.

Будир ПЎЛАТОВ.

ТИЛ БИЛГАН ЭЛ БИЛАР

Ҳозирги кунда жонажон Ватанимизнинг барча жабҳаларида чет тиллари муҳим ўрин тутмоқда.

Мустақиллик шарофатидан юртимизнинг хорижий мамлакатлар билан иқтисодий алоқалари кенг ривожланаётган ҳозирги даврда чет тили бўйича кўпроқ таржимон ва муаллимлар, филологлар тайёрлаш долзарб вазифадир.

Ана шундай муҳим ва шу билан бирга шарафли вазифани бажаришда Ўзбекистон Миллий Университетининг «Хорижий филология факультети» салмоқли ўрин тутади. Зеро, тил билган, эл билар деганларидай, бугунги кунда келажагимиз бўлмиш ёшларимизни чет тилларини ўрганишга бўлган қизиқишлари тобора ортиб бормоқда. Шунинг учун ҳам факультет йилдан-йилга ўз сафига ёш, малакали, иқтидорли талабаларни жамлаган ҳолда фаолият кўрсатмоқда. Келгусида жонажон юртимиз учун малакали, билимли чет тили ўқитувчилари, таржимонлар тайёрлашда факультетда етарли тажриба ва салоҳиятга эга бўлган профессор-ўқитувчилар таркиби жонбозлик кўрсатиб ишламоқда.

Агар факультет тарихига бир назар ташласак, 1994 йилда аввалги романо-герман (1964) ва рус филологияси (1942) факультетларининг бирлашуви билан ташкил топганига гувоҳ бўламиз.

Ҳозирги кунда факультетда инглиз тили ва адабиёти ўқитувчиси, немис тили ва адабиёти ўқитувчиси, француз тили ва адабиёти ўқитувчиси, рус тили ва адабиёти ўқитувчиси, филолог мутахассисликлари бўйича бакалавр, магистр кадрлар тайёрланмоқда. Факультетда шу кунгача тайёрланган чет тиллари бўйича мутахассислар сони 10 мингдан ортиб кетди.

Ушбу даргоҳда юқорида қайд этилган чет тиллари ўқитилишидан ташқари бир неча йиллардан буён иккинчи чет тили сифатида ўқитилиб келаётган итальян ва япон тилларини ҳам санаб ўтиш жоиздир. Талабаларимизга яна бир имконият яратилганки, яъни улар ўз хоҳиш-ихтиёрларига кўра чет тилларидан бирини иккинчи чет тили сифатида танлаб олиб тўрт йил давомида ўрганишлари мумкин. Бу талабаларимизда нафақат битта чет тилини, балки бир неча чет тилларини ўрганиб олиш имкониятини яратмоқда.

Ана шу мақсадда яқинда факультетда яна бир қувончли воқеа рўй берди. Ҳозирги Корея Республикаси билан ҳар томонлама ривожланиб бораётган алоқаларимиз туфайли, Корея Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси кўмагида ва университетимиз раҳбариятининг сайъи ҳаракати билан корейс тили ўрганиш маркази очилди. Марказ ўқув жараёни учун зарур бўлган компьютер, техник воситалар, ўқув қўлланмалар, дарсликлар ва аудиториялар билан жиҳозланди. Энди талабаларимиз олдида корейс тилини ўрганишдек катта имконият турибди. Бу борада факультет раҳбарияти ва корейс тилини ўрганиш маркази ўзларининг бор куч-ғайратларини аямайдилар.

Шуниси эътиборлики, факультет талабалари республикамизнинг олий ўқув юртларида, умумтаълим мактабларида, академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларида, Ўзбектуризм муассасида, шунингдек, давлат ташкилоти ҳамда хусусий фирмаларда ишлаб чиқариш амалиётини ўтказадилар, факультетни муваффақиятли тамомлаган талабаларимиз эса шу жойларда иш фаолиятларини давом эттириш имкониятларига эга бўладилар.

Талабаларимизга ҳар томонлама чуқур билим бериш учун профессор-ўқитувчиларимизнинг чет эл олий ўқув юртларида малакаларини ошириш ишлари ҳам яхши йўлга қўйилган. Бу борада биргина «Немис филологияси кафедраси» Германия Федератив Республикасининг Берлин, Гумбольдт, Гёттинген университетлари ва Ўзбекистонда очилган Гёте институти ҳамда Германия Академик алмашув хизмати билан ҳамкорликда иш олиб бораётгани қувонарли ҳолдир. Деярли бу кафедранинг барча ўқитувчилари Германияда ўз малакаларини оширганлар. Талабаларнинг кўпчилиги эса Германиянинг юқорида номлари зикр этилган олийгоҳларида бир ойдан беш ойгача ва икки йиллик магистратура таълимини олишга муваффақ бўлганликлари таҳсинга сазовор.

Шунингдек «Инглиз филологияси» кафедраси ўқитувчиларидан кўплари Англиядаги Кембридж университетининг халқаро тоифадаги инглиз тили ўқитувчи дипломини олишга сазовор бўлганларини таъкидлаш жоиз. Бошқа ўқитувчилар эса АҚШ нинг «Сорос» фонди сертификатини қўлга киритганлар. Илм йўлида чекилган бу заҳматларнинг натижаси туфайли талабалардан иккитаси эса Японияниннг «Сумитомо» стипендиясини олишга сазовор бўлишди.

«Француз филологияси кафедраси» эса Франция мамлакатининг Ўзбекистондаги элчихонаси билан мунтазам алоқа боғлаган.Тиллари ўрганилаётган АҚШ, Германия, Франция, Англия, Швейцария, Италия мамлакатларининг элчихоналари факультет ўқув жараёнида қўллаш учун дарслик, видео-аудио материаллар, китоблар билан таъминлашда ўзларининг беминнат ёрдамларини аямаётганликлари талабаларимиз билимининг янада юксалишига сабаб бўлмоқда.

Факультетда ёш ўқитувчилар ва иқтидорли талабаларни илмий ишлар олиб боришлари учун ҳам қулайлик ва имкониятлар яратилган. Чунки, бу ерда илмий даража бериш ҳуқуқига эга бўлган махсус ихтисослашган Кенгаш ҳам фаолият кўрсатмоқда.

Энг муҳими ўқитувчи учун ҳам, талаба учун ҳам меҳнат интизоми масъулияти оширилди ва факультетларда мустақил ҳаракат қилиш доираси кенгайди, ижодий, иқтисодий ҳамкорлик қилишга катта йул очилди.

Хулоса қиладиган бўлсак бундан буён ҳам хорижий филология факультети жамоаси юртимизда иқтидорли, билими ўткир ёшлар шаклланишида ўзининг бор куч-ғайратини аямай меҳнат қилаверади.

Шуҳратхон ИМЯМИНОВА,
Ўзбекистон Миллий Университети,
Хорижий филология факультети
маънавий-маърифий ишлар бўйича декан ўринбосари.

Шаҳримизнинг Миробод туманидаги 214-мактабда кўп йиллардан бери тажрибали устоз Рихси Ҳакимжонова бошланғич синфларга сабоқ бериб келмоқда. Бу фидойи устознинг шогирдлари эса шу мактабда турли фанлардан дарс бермоқдалар.

СУРАТДА: устоз-мураббий Рихси Ҳакимжонова ўқувчилари билан Янги йил байрамига тайёргарлик кўришмоқда.

Равиль Альбеков олган сурат.

Футбол

Ўзининг қувончу ташвишлари билан ўтган мавсум ҳам якунланди. Олдимизда уч ойдан кейин бошланадиган миллий чемпионат ўйинлари, шаҳримизда ўтадиган 2002 йилги жаҳон чемпионатининг дастлабки саралаш босқичларидан ўтишдек муҳим довонлар турибди. Ўтган мамлакат чемпионатини сарҳисоб қилар эканмиз, республикамиздаги энг севимли, бой анъаналарга эга «Пахтакор» (Тошкент) жамоасининг мавсумни кутилмаган еттинчи ўринда якунлаганини кўрамиз. Хўш, жаҳон чемпионати саралаш ўйинларига тайёргарлик кўраётган миллий терма жамоамиз таркибидан Геннадий Шарипов, Владимир Баранов, Марат Аҳмеров каби ёш, умидли ўйинчилари ўрин олган «Пахтакор» янги асрни қандай нияту режалар билан кутиб олмоқда, аввалги хайрли анъаналари тикланиб, яна пешқадамлар сафидан ўрин оладими деган саволлар туғилиши табиий. Биз «Пахтакор» жамоаси бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган мураббий Асқар Толибжонов билан шулар хусусида суҳбатлашдик.

«ПАХТАКОР»: ЯНГИ АСРГА — ЯНГИЧА РУҲДА

— Асқар Имомжонович, айтингчи, «Пахтакор» мавсумга тайёргарликни қачон ва қай тартибда бошлади?

— Бу йил илк бор 18 декабрда жамоанинг дастлабки ташкилий йиғилишини ўтказиш билан янги мавсумга тайёргарлик ишларини бошлаб юбордик. Унга ўттизга яқин футболчилар тўпланди. Улар орасида ўтган мавсумда жамоамиз таркибида тўп сурган етакчи ўйинчилар билан бир қаторда республикамизнинг илғор командаларидан таклиф этилган футболчилар бор. Сўнг ўйинчиларнинг функционал ҳолатини аниқлаш мақсадида республика жисмоний тарбия диспансерида уларни тиббий кўрикдан, «Пахтакор» марказий ўйингоҳида эса илмий-педагогик гуруҳ ёрдамида педагогик тестлардан ўтказдик. Улар натижалари асосида жамоа мураббийлари иш режаларини тузадилар. Ҳозирда «Қибрай» ўқув-машғулот мажмуаси, «Пахтакор» марказий стадиони ва шаҳримиздаги бошқа спорт иншоотларида 30 декабргача давом этадиган мавсумга тайёргарликнинг дастлабки босқичини бошлаб юбордик. Унга асосий таркибдаги ўйинчилар билан бир қаторда «Пахтакор» футбол мактаби ва спорт интернатларида сабоқ олаётган бир гуруҳ ёшларни ҳам жалб этдик.

Янги йилдан сўнг 3 январдан тайёргарликнинг иккинчи босқичини бошлаймиз. Шунингдек, январь-февраль ойларида икки марта 10-12 кундан хорижий давлатларда ўқув-машқ йиғинларини ўтказиш, етакчи хориж жамоалари билан ўртоқлик учрашувларини ўтказишни режалаштирганмиз.

— Албатта, барча ишқибозларни жамоа ўйинчилари ва мураббийлари таркибидаги ўзгаришлар қизиқтиради...

— Шуни айтиш керакки, тест ва назорат синовлари натижаларига кўра баъзи бир ўйинчилар трансферга қўйилади ва айрим янги ўйинчилар жамоа таркибига қабул қилинади. Шу сабабдан таркибдаги ўзгаришлар тўғрисида ҳозирча бир нима дейиш қийин. Мураббийлар хусусида тўхталадиган бўлсак эса ҳозирда футбол ишқибозларига яхши таниш бўлган Виктор Жалилов жамоада бош мураббий вазифасини бажаряпти. Унга команда тарихидаги энг кучли ҳимоячилардан бири «Пахтакор»нинг собиқ сардори Геннадий Денисов яқиндан ёрдам беряпти. Яқин орада жамоанинг жисмоний тайёргарлиги, дарвозабонлар, селекция ишлари билан шуғулланадиган мураббийлар ҳам таклиф этилади. Энг муҳими, ўқув-машғулотларига илмий жиҳатдан ёндошиш, уларнинг самарасини ошириш мақсадида жамоага илмий ишлар бўйича мураббийни ҳам қабул қиляпмиз. У ўқув-машқ машғулотларини тайёрлаш жараёнини илмий жиҳатдан асослаб бериш, олинган маълумотлар асосида иш режаларини тузиш, мусобақа пайтида футболчилар фаолияти назоратини олиб бориб унга баҳо бериш, ўйинчиларнинг жисмоний машқларни қандай қабул қилишлари ва уларнинг самараси тўғрисида маълумотлар йиғишдек муҳим вазифалар билан шуғулланади. Жалб этилган мураббийлар, жамоа ходимлари, ўйинчилар билан ҳуқуқ-мажбуриятлар кўрсатилган, юридик жиҳатдан асосланган шартномалар тузилиб, шу асосда иш олиб борилади.

— Жамоа фаолиятини ташкил этишдаги янгиланишлар тўғрисида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Бу борадаги энг муҳим янгилик шундан иборатки, Тошкент шаҳар ҳокимининг қарорига мувофиқ шаҳар ҳокимлиги қошида «Пахтакор» футбол клуби» қўшма корхонаси ташкил этилди. Уни расмий жиҳатдан ҳужжатлаштириш ишлари декабрь ойининг бошларида якунланди. Қўшма корхонани ташкил этишдан мақсад ҳам жамоани ўзини-ўзи моддий жиҳатдан таъминлаш, клуб фаолиятини юқори профессионал даражага кўтаришдир. Албатта, биз жамоа билан ҳамнафас бўлган таъсисчилар, ҳомийлар ёрдамига ҳам таянамиз. Ҳозир жамоа билан биргаликда фаолият кўрсатиш ниятини билдирган бир нечта корхона ва фирмалар билан ҳам иш олиб боряпмиз. Ўйлайманки, улар «Пахтакор» жамоаси ўз олдига қўйган вазифаларни бажаришда моддий ва маънавий жиҳатдан ёрдам беради.

Энди бевосита қўшма корхонанинг фаолияти хусусида тўхталадиган бўлсак, унинг раҳбари этиб собиқ футболчи Альберт Йўлдошев тайинланди. Албатта уни очишдан олдин хориж давлатидаги профессионал жамоаларнинг тажрибаларидан фойдаланиб, тадбиркорлар тавсияларини эътиборга олдик, «Пахтакор» футбол клуби» қўшма корхонаси низомидан олди-сотди, воситачилик, қурилиш ишларини амалга ошириш, спорт-концерт шоуларини уюштириш, спорт кийимлари ва анжомларини ишлаб чиқариш ҳамда сотиш юмушлари ўрин олган.

— Албатта, севимли жамоамиз XXI асрни ўз анъаналарини тиклаш, янгиланишлар руҳида кутиб олса керак?

— Шубҳасиз, бу борада ҳам бир талай режаларни белгилаб қўйганмиз. Жумладан, «Пахтакор» стадионини таъмирлаш, «Қибрай» ўқув-машғулот базасида «Пахтакор»нинг ўз ўқув мажмуасини тиклаш, «Пахтакор» футбол мактабини очиб, шу орқали жамоанинг асосий ўринбосарларини тайёрлаш, шунингдек, «Пахтакор» стадиони ичида жамоанинг хизмат биноси (офиси)ни қуриш, стадионнинг ёрдамчи майдонини таъмирлаб ўринбосарлар жамоалари ўйинларини ўтказиш режалаштирилган.

XXI асрда «Пахтакор» тарихи анъаналарига содиқ қолиш тарзида биринчи навбатда футболчиларнинг ўйинини мазмун ва услуб жиҳатидан илгариги даражага етказиш, яна ўз қиёфаси ва ҳужумкор ўйин услубига эса бўлган жамоани шакллантириш ҳаракатидамиз. Охирги пайтда пасайиб қолган анъаналарни тиклаган ҳолда кенг жамоатчилик, ишқибозлар, меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари билан юзма-юз учрашувлар ўтказиш, команданинг ўз фирма белгилари туширилган байроқларни, вимпелларни, қалпоқчаларни, либосларни чиқаришни йўлга қўйиш ниятидамиз. Хуллас, янги минги йилликда илгариги анъаналарни тиклаган ҳолда Ўзбекистоннинг энг кучли жамоалари қаторига кириш, Осиё қитъасидаги турнирларда муваффақиятли қатнашиб мухлислар эътиборини қозонишга ҳаракат қиламиз.

Фурсатдан фойдаланиб, барча юртдошларимни жамоамиз номидан кириб келаётган Янги йил билан чин кўнгилдан табриклайман. Футболчиларимизнинг жаҳон чемпионати саралаш ўйинларидан муваффақиятли ўтишига тилакдошман.

Суҳбатдош Дилшод ИСРОИЛОВ.

Жиноятга жазо муқаррар

ПОРАХЎР ВА ВАЛЮТАФУРУШЛАР

Тошкент шаҳар ИИББси коррупция ва рекэтга қарши курашиш бошқармаси жамоасининг бир гуруҳ ишчан тажрибали милиция зобитлари, шаҳар прокуратураси, миллий хавфсизлик ходимлари билан биргаликда яқинда пойтахтимиз ҳудудида бир қатор порахўрлик, товламачилик фактларини фош этдилар. Пул-кредит сиёсатимиз – молиявий–иқтисодий ҳолатига салбий таъсир кўрсатиши мумкин бўлган «қорабозорлар»даги кўпгина валютафурушларни, айниқса мамлакатимиз ичкарисида қалбаки валюталар, сохта қимматли қоғозлар – акциялар кабиларни сотган, тарқатган ўта хавфли валютафурушларнинг жиноий фаолиятларига чек қўйдилар. Фактларга мурожаат қилайлик.

Шаҳар ИИББ тезкор бошқармасига Тошкентда истиқомат қилувчи, хусусий тадбиркорлик билан шуғулланувчи Р.Машариповдан келган аризада шикоятчи Ҳамза тумани ҳокимлиги хусусийлаштириш бўлими бошлиғи лавозимида ишловчи Баҳром исмли шахс аризачи тадбиркордан уйини қонуний хусусийлаштиришни расмийлаштириш учун пора сифатида 25000 минг сўм пул талаб қилаётганлигини маълум қилган. Ҳамза туманида ўтказилган тадбир вақтида тезкор ходимлар томонидан туман хусусийлаштириш бўлими бошлиғи, 28 ёшли фуқаро **Б.Маматохунов** ўз хизмат хонасида жой эгаси Р.Машариповдан пора сифатида талаб қилган 25000 сўм пулни олаётган вақтида ашёвий далиллар билан қўлга олинди. Ҳозир бу жиноий ҳолат юзасидан шаҳар прокуратураси терговс суриштирув тадбирларини ўтказмоқда.

Шаҳар милициясининг коррупция ва рекэтга қарши курашиш раҳбарияти номига шошилинч чора кўришликни илтимос қилиб Юнусобод туманида яшовчи хусусий тадбиркор — маиший хизмат кўрсатиш уйи мудираси бўлиб ишловчи А.Халилова йўллаган аризада Мирзо Улуғбек тумани санитария эпидемиология назорати (СЭН) ходими Ҳамдам деган шахс маиший хизмат уйида тозаликка риоя қилиш юзасидан ўтказилган текшириш натижаларини ижобий тарзда баҳолаш, расмийлаштириш учун тадбиркор аёлдан 5000 сўм талаб қилиб олиб кетганлигини ва яна қўшимча равишда 10000 сўм талаб қилаётганлигини маълум қилган. Ана шу маълумот юзасидан ўтказилган тадбир жараёнида туман СЭС врачи лавозимида ишловчи Х.Ҳамраев А.Халиловадан 10000 сўм пулни товламачилик йўли билан олган вақтда ашёвий далиллар билан қўлга тушди. Милицияга хусусий тадбиркорлик билан шуғулланувчи тошкентлик фуқаро И.Бекназаровдан олинган аризада Акром исмли шахс ундан «1998 йилда менга қимор ўйнаб сен анча маблағни ютқазиб қўйгансан ва шу пайтгача тўламасдан келаётганинг учун 3200 АҚШ доллари тўлайсан»,– деб товламачилик йўли билан, қўрқитиб пул талаб қилаётганлиги баён этилган. Шу йилнинг 18 сентябрь куни «Миробод» бозори ҳудудидаги тадбир вақтида фуқаро Н.Шамсиев аризачи Бекназаровдан талаб этган 3200 АҚШ долларини олаётган пайтда ушланди.

Маълумки, ҳар бир мамлакат иқтисодиёти равнақида, ривожланишида барқарор пул–кредит сиёсати, унинг бақувват молиявий –иқтисодий баркамоллиги алоҳида ўрин тутади. Президентимизнинг ташаббуси ва дастури асосида миллий пулимиз – сўм қадри мустаҳкамланди. Сўмимиз хорижий валюталарга тегишли қонун-қоидалар асосида алмаштирила бошлади.

Бу тадбир ўз навбатида валюта «қорабозор»ларнинг касодга учрашига сезиларли таъсир кўрсатди. Ноқонуний тарзда чет эл валютасини олиб сотганларга қарши курашга бошқарманинг энг тажрибали милиция зобитлари жалб этилдилар. Улар томонидан фойдали меҳнатдан қочиб валюта олди-соттиси билан шуғулланиб юрган тошкентлик фуқаролардан Г.Иноғомов, Я.Ҳожимуродовлар қўлга олинди. Улар ўзларига тегишли бўлган 3000 АҚШ долларини 258000 сўмга тошкентлик фуқаро Н. Тешабоевага сотиш пайтида далиллар билан қўлга олиндилар. Ҳозир бу жиноий ҳолат юзасидан атрофлича тергов ҳаракатлари олиб борилияпти.

Тошкент шаҳар ва вилояти миллий хавфсизлиги хизмати бошқармасининг бир гуруҳ ходимлари шаҳар тезкор милицияси бошқармаси тезкорлари билан биргаликда ишончли манбалардан олинган тезкор маълумотни текшириш, аниқлаш натижасида Алишер Навоий номли опера ва балет театри олдидаги майдонда ўралашиб юрган 1971 йилда туғилган фуқаро Н. Мамаюнусов билан 1953 йилда туғилган, Бухоро вилоятининг Ғиждувон туманида истиқомат қилувчи А. Бозорова қўлга олиндилар.Текширув вақтида Мамаюнусовдан 89 дона 100 купюрадан иборат 89000 АҚШ доллари гувоҳлар иштирокида олинди. Улар дарҳол бошқарманинг экспертиза криминал текшириш хизматига юборилди. Экспертиза таҳлили натижаси 89 дона долларларнинг барчаси қалбаки эканлигини аниқлади.

Тошкент шаҳар ИИББ коррупция ва рекэтга қарши курашиш бошқармасига шикоят аризаси билан мурожаат этган тошкентлик фуқаро Н. Тошева Сирғали тумани ҳудудида Миша исмли бир шахс қалбаки АҚШ долларларини сотиш билан шуғулланаётганлигини маълум қилган. .Ана шу ариза юзасидан Сирғали туманида Чинор кўчасида ўтказилган тадбир пайтида муқаддам судланган, ҳеч қаерда ишламайдиган 27 ёшли тошкентлик фуқаро М.Коган ҳамда унинг шериклари Г.Темирбоев, Х.Қосимовлар ўзаро жиноий тил бириктирган ҳолда қалбаки 2200 АҚШ долларини 800000 сўмга сотганда ашёвий далиллар билан холис гувоҳлар иштирокида ушландилар. Бу иш юзасидан кенг қамровли тергов тадбирлари олиб борилмоқда.

Хулоса қилиб шуни таъкидлаш лозимки, ҳуқуқ-тартибот органлари томонидан тадбиркорларни ҳимоя қилиш, ички валюта бозоримизни «қора валютачилар» каби жиноий унсурлардан тозалаш юзасидан ҳамкорликда ўтказилган чора-тадбирлар яхши натижалар бермоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Бозорлар фаолиятини такомиллаштириш ва маҳсулотлар учун зарур шарт-шароитлар яратишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги ва 30 июндаги «Валюта бозорини янада эркинлаштириш, валюта алмаштириш операцияларини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги» қарорлари амалиётини қўллаб-қувватлаш мақсадида ҳозирги кунда Тошкент шаҳар ИИББ КРКК бошқармаси таркибида бозорларда «деҳқон ва тадбиркорларни жиноятчи шахслар тазйиқидан ҳимоя қилиш бўлими» тузилган бўлиб, бу бўлимнинг «Юнусобод», «Бектемир» ва «Миробод» акциядорлик жамиятлари бозорларидаги таянч пунктлари фаолият кўрсатишга киришди. Яқин кунларда бундай таянч пунктлари «Олой», «Авиасозлар» ва бошқа бозорлар ҳудудида ташкил этилади.

Эркин ҚАЮМОВ,
Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси коррупция ва рекэтга қарши курашиш бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари, милиция полковниги.
Малик НУРИДДИНОВ,
журналист.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ДИҚҚАТ!

Давлат мулк қўмитасининг Тошкент шаҳар бошқармаси қошидаги «EKSPERT VA MARKETING MARKAZI» давлат унитар корхонаси аввал эълон қилинган Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек тумани ҳудудий тиббий бирлашмасига қарашли, Тошкент шаҳри, Мирзо Улуғбек тумани, Сухайл кўчаси, 21-уйда жойлашган 1-болалар сил санаторийсининг бино ва иншоотларини танлов савдолари орқали сотиш бўйича танлов кунини 2000 йил 22 декабрь соат 11.00 дан 2001 йил 15 январь соат 10.00 га кўчирилишини маълум қилмоқда.

Маълумотлар учун «EKSPERT VA MARKETING MARKAZI» давлат унитар корхонасига, қуйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин: Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Мовароуннаҳр кўчаси, 16-а уй.
Тел: 133-20-96.

Акмал Икромов тумани Пенсия жамғармаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 15 ноябрдаги 444-сонли қарорига асосан тугатилмоқда. Даъволар бир ой давомида қабул қилинади. Бизнинг манзил: Фарҳод кўчаси, 21. Тел: 74-21-00, 74-00-79, 74-20-32.

Гидрогеология ва муҳандислик геологияси институти жамоаси «Ер ости сув ресурслари» лабораторияси мудири Т. И. Мўминжоновга ва унинг оила аъзоларига падари бузруквори

ИСРОИЛ отанинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

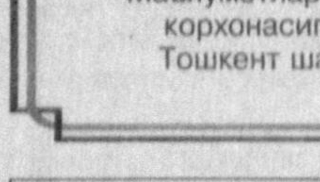

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 209

Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. Қоғоз бичими А-2

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г-1107. Босмага топшириш вақти 11.30 Топширилди 12.30 1 2 3 4 5 6